

Wogaabaa

Gidduwaa Erissuwaa

“Wogaabai” beni Israa7eela biittan de7iya goino wogaabaanne ammanuwaa timirrtiyan asai aqiyoo maaratubaa odee. Hegaadankka qassi ha wogatanne ha maarata oosuwaa peeshshiyoo aawatettai de7iyo qeesetubaa yootees.

Maxaafaayyo gul77a qofai Xoossaa geeshshatettaa odiyoogaa. Qassi Xoossaa asai ha geeshsha gidida Israa7eela Xoossaara etau mata gaitotettai de7ana mala, eti waanidi ayyo goinnanau bessiyaakko, hegaa istti naa77an odee.

Maxaafaa giddon daro erettida azazoi, Yesuusi naa77antto gita azazuwaa giidi sunttido azazuwaa. Hegeenne miraafiyaa 19 paiduwaa 18 beettiyaagaa; ikka, “Asa ubbaa ne huuphiyaadan siiqa” yaagiyaagaa.

Xuuggiyo Yarshshuwaa

¹ GODAI Xoossai Xoossaa Dunkkaaniyaa giddoppe Muusa xeesidi, hagaadan yaagidi haasayiis;

² “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Intteppe ooninne GODAAYYO yarshshuwaa shiishshiyoo wode, he ba shiishshiyoo yarshshuwaa ba mehiyaappenne ba dorssaa woikko deeshshaa wudiyaappe eho.

³ He yarshshoi mehiyaa wudiyaappe xuuggiyo yarshsho gidikko, attumaagaa gididi, tilla bollaara de7iyaagaa gido. GODAI ekkana mala, i he yarshshuwaa Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo penggen yarshsho.

⁴ Yarshshuwaa shiishshiya bitanee xuuggidi yarshshanau ehiido ba mehiyaa huuphiyan ba kushiyaa wotto. Hegee a nagaraa atto gaanau GODAI ekkido yarshsho gidana.

⁵ I korima mirguwaa GODAA sinttan shukko; shukkin Aaroona naati qeeseti he suuttaa ekki ehiidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo penggen de7iya yarshshiyosaa miyyetu ubban caccafona.

⁶ Hegaappe guyyiyan, i xuuggiyo yarshshuwaassi mehiyaa galbbaa qaaro; qaaridi ashuwaa a qommuwan qommuwan kesso.

⁷ Qeesiyaa Aaroona naati yarshshiyosaa bollan tamaa eettidi, mittaa wottona.

⁸ Hegaappe guyyiyan, Aaroona naati qeeseti he kessido ashuwaa bolli huuphiyaanne mod-hduwaa gujjidi, yarshshiyosaa bollan taman de7iya mittaa bollan maaridi wottona.

⁹ SHin he bitanee qantta ashuwaanne guyye gedata haattan meecco. Yaatobare qeesee hegaa ubbaakka ehiidi, yarshshiyosaa bolli xuugg; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

¹⁰ “Xuuggiyo yarshshuwaassi i immiyo imoi dorssaa wudiyaappe woikko deeshshaa wudiyaappe ekettiyaabaa gidikko, attumaagaa gididi, tilla bollaara de7iyaagaa gido.

¹¹ He mehiyaa yarshshiyosaaappe huuphessa baggaara GODAA sinttan shukko. Aaroona naati

qeeseti a suuttaa ekkidi, yarshshiyooosaa miyyetu ubbaa bollan caccafona.

¹² Hegaappe guyyian, he bitanee a qommuwan qommuwan kessido ashuwaa ubbaa qeesee ekkidi, huuphiyaanne modhdhuwaa an gujjidi, yarshshiyooosaa bollan taman de7iya mittaa bollan wotto.

¹³ SHin qanttaa ashawaanne gedata haattan meecco; yaatobare qeesee hegaa ubbaa ehiidi yarshshiyooosaa bollan xuuggo; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

¹⁴ “‘GODAASSI yarshshiyoo xuuggiyo yarshshoi kafo gidikko, haraphphiya buuba, woikko mara haraphphiya eho.

¹⁵ Ehobare qeesee hegaa ekkidi, qooriyaa mcuraakkko; yaatidi yarshshiyooosaa bollan de7iya taman xuuggo. A suuttai yarshshiyooosaa bollappe miyyiyaara duge goggo;

¹⁶ ulo gidduwaa baalletuura kessidi, yarshshiyooosaaappe arshsho baggaara, bidinttaa qoliyo so-huwan olo.

¹⁷ I he kafuwaa qefeta oiqqidi phalqqa, shin muleera daakkoppo. Hegaappe guyyian, qeesee yarshshiyooosaa bollan de7iya taman wottidi xuuggo; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

2

Kattaa Yarshshuwaa

¹ “‘Ooninne kattaa yarshshuwaa GODAAYYO shiishshiyoo wode, he yarshshoi liiyo xiiile gido; a bolli wogaraa zaitiyaanne ixaanaa gujjo.

² Hegaa i Aaroona naatukko qeesetukko eho; ehin qeeseti he liiqo xiilliyaappe issi kushiyaan kuntti ekkidi, zaitiyaanne ixaanaa wurssi ekkidi, hassayissiyaabaa oottidi, yarshshiyosaa bolli taman xuuggoo. Hegee GODAAYYO taman xuug-giyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

³ Kattaa yarshshuwaappe attidaagee Aaroonassanne a naatussa. Hegee GODAASSI taman xuug-gido yarshsho ubbaappe aadhdhida geeshsha.

⁴ “ ‘Yarshshuwaassi shiishshiy oittai coociyan ka77idaagaa gidikko, zaitiyan munaqqido liiqo xiilliyaappe uukettida, irshshoi yegettibeenna komppo, woikko zaitiyan tiyido, irshshoi yeget-tibeenna lee7e lichchakko gido.

⁵ “ ‘Yarshshuwaassi shiishshiy oittai bashiyan uukettidaagaa gidikko, zaitiyan munaqqido, ir-shshoi bainna, liiqo xiilliyaappe giigidaagaa gido.

⁶ A menttidi a bolli zaitiyyaa tigo; hegaa kattaa yarshsho oottidi shiishsho.

⁷ “ ‘Ne yarshshuwaassi shiishshiy oittai xi-ixxiyo disttiyan uugettidaagaa gidikko, zaitiyan munaqqido liiqo xiilliyaappe uugettidaagaa gido.

⁸ Hagaadan giigissido kattaa yarshshuwa GO-DAAYYO eha; ehaada qeesiyaayyo imma. Qeesee hegaa ekkidi yarshshiyosaa shiishsho.

⁹ Qeesee he kattaa yarshshuwaappe ekkidi, has-sayissiyaabaa oottidi, yarshshiyosaa bollan xuuggiyo yarshshodan taman xuuggoo; hegee GO-DAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

¹⁰ Kattaa yarshshuwaappe attidaagee Aaroonassanne a naatussa. Hegee GODAASSI

taman xuuggido, yarshsho ubbaappe aadhdhida geeshsha.

¹¹ “ ‘GODAAYYO intte ehiyo ai kattaa yarshshoinne irshshoora de7iyaabaa gidoppo; aissi giikko neeni irshsho woikko eessaa ililo GODAASSI taman xuuggada yarshshanaau koshshenna.

¹² Intte laittan laittan cakettiya kattaappe xeera kessidi, GODAAYYO ehaanau danddayeeta; shin hegaa sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi, GODAAYYO yarshshiyoosaa bollan xuuggekketa.

¹³ Neeni shiishshiyo kattaa yarshsho ubban maxiniyaa yegga; aissi giikko, maxinee neeni ne Xoossaara maacettido maachchaayyo malaata. Hegaa gishshau ne kattaa yarshshuwaa ubbaa maxiniyan mal77etta.

¹⁴ Neeni kiro kattaappe xeeraa kessada GODAAYYO ehiyo wode, he kattai xiixido tiya katta gidanau koshshees.

¹⁵ A bolli zaitiyaa tiga; ixaanaakka an wotta; hegee kattaa yarshshuwaa.

¹⁶ Qeesee he zaitee tigettido kattaappe baggaa ekkidi, ixaana ubbaarakka hassayissiyaabaa oot-tidi taman GODAASSI xuuggo.

3

Issippettaa Yarshshuwaa

¹ “ Issi asi issippettaa yarshshuwaaassi ba wudiyaappe macca gidin attuma gidin issi mehe shiishshiyo wode, he mehee tilla bollaara de7iyaagaa gido.

² Yarshshanaau ehiido mehiyaa huuphiyan ba kushiyaa wottidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa

penggen shukko. Hegaappe guyyiyan, qeeseti Aaroona naati suuttaa yarshshiyosaa miyyetu ubbaa bollan caccafona.

³ Issippetettaa yarshshuwaappe taman xuuggiyo yarshsho oottidi GODAAYYO shiishsho. Hegeekka qantta ashuwaa maayida handda ubbaa,

⁴ naa77u kilahota, eta bolli de7iya handdaanne tiriyaa bolli maayida handdaa kilahotaara gattidi ekkees.

⁵ Aaroona naati hegaa hara xuuggiyo yarshshuwaara yarshshiyosaa bolli de7iya mittaa bolli wottidi xuuggona; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

⁶ “GODAAYYO issippetettaa yarshshuwa shiishshiya uri dorssa gidin deeshsha gidin, macca gidin attuma gidinkka tilla bollaara de7iyaaga shiishsho.

⁷ Dorssa maraa yarshshiya uri, GODAA sinttan shiishsho;

⁸ shiishshidi ba kushiyaa a huuphiyan wottidi, Dunkkaaniyaa sinttan shukko. Hegaappe guyyiyan, Aaroona naati suuttaa oiqqidi, yarshshiyosaa miyyetu ubbaa bollan caccafona.

⁹ Issippetettaa yarshshuwaappe taman xuuggiyo yarshsho oottidi, GODAAYYO shiishsho; hegeekka modhdhuwaa, giicciiriyaappe qanxxido nasiyaa, ulo giddo ashuwaa maayida handda ubbaa,

¹⁰ naa77u kilahota, eta bolli de7iya handdaanne tiriyaa bolli maayida handdaa kilahotaara gattidi ekkees.

¹¹ Qeesee hegaa GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshiyosaa bolli wottidi xuuggo.

¹² “‘A yarshshoi deeshsha gidikko, i hegaa GODAA sinttan shiishsho.

¹³ Yaatidi a huuphiyan ba kushiyaa wottidi, Xoossaan Dunkkaaniyaa sinttan shukko. Hegaappe guyyiyan, Aaroona naati suuttaa oiqqidi, yarshshiyosaa yuushuwan ubban caccafona.

¹⁴ I he yarshshiyogaappe ekkidi, taman xuuggiyo yarshsho oottidi GODAAYYO shiishsho; hegeekka qantta ashuwaa maayida handda ubbaa,

¹⁵ naa77u kilahota, eta bolli de7iya handdaanne tiriyaan bolli maayida handdaa kilahotaara gattidi ekkees.

¹⁶ Qeesee hegaa taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi yarshshiyosaa bolli xuuggo. Handda ubbai GODAAGAA.

¹⁷ “‘Handdaanne suuttaa intte de7iyoosan awaaninne mooppite. Hagee intteyyoonne intte yeletau merinau naagettiya woga’ yaagada oda” yaagiis.

4

Halchchettibeenna Nagaraa Yarshshuwaa

¹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

² “Neeni Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada oda; ‘Ooninne halchchennan nagara oottikkonne, GODAA azazotuppe issuwaa augaanne kanttikko, hagaappe kaallidi de7iya wogaa naago.

³ “‘Qeese halaqai nagaraa oottikkonne he nagaari asaa mooranchcha kessiyaagaa gidikko, i

ba oottido nagaraa gishshau, tilla bollaara de7iya mirgguwaa GODAAYYO nagaraa yarshsho oottidi echo.

⁴ Ehiidi he mirgguwaa Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge aattidi, mirgguwaa huuphiyan ba kushiyaa wottidi, GODAA sinttan shukko.

⁵ SHukkin qeese halaqai mirgguwaa suuttaappe amaridaagaa ekkidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa efo.

⁶ Efidi ba kushiyaa biradhdhiyaa suuttan naaqqi naaqqi kessidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa magalashuwaa sinttan GODAA sinttan laapputoo dukko.

⁷ Hegaappe guyyiyan, qeese halaqai amarida suuttaa ekkidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon GODAA sinttan sawiya ixaanaa cuwayiyo saax-iniyaa bolli de7iya kacetu bolli xokisso. Attida suuttaa qassi Xoossaa Dunkkaaniyaa geliy-oosaa baggaara de7iya xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyooosaappe garssa baggaara de7iya so-huwan gusso.

⁸ Nagaraa yarshshuwaassi shukettida ha mirgguwaa modhdhuwaa ubbaa, qantta ashuwaa maayida handdaa,

⁹ naa77u kilahota, eta maayida handdaanne tiriya maayida handdaa kilahotuura issippe kes-sidi ekko.

¹⁰ Issippetettaa yarshshuwau shuhettida mirgguwaaappe ekkido modhdhuwaadan ekko. Ekkidi qeese halaqai xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyooosaa bollan xuuggo.

¹¹ SHin mirgguwaa galbbaa, a ashuwaa ubbaa, a huuphiyaanne, a tohota, qantta ashuwaa, to-ciyyaa,

12 mirguwaa ashawaappe attidaagaa ubbaa dunkkaanidosaaappe kare kesso. Kessidi bidinttaa qoliyo wogaadan geeshsha gidida sohuwaa efo; efidi yan mitta taman xuugga.

13 “ Israa7eela maabarai ubbai halchchennan nagaraa oottikkonne, GODAA azazotuppe issuwaa augaanne kantikko, eti mooranchcha gididi qoodettana.

14 Eti oottido nagarai erettiyo wode, nagaraa yarshshuwaayyo haniya mirguwaa Xoossaa Dunkkaaniyaa sintti echoona.

15 He maabaraa cimati GODAA sinttan bantta kushiyaa mirguwaa huuphiyan wottidi, he mirguwaa shukkona.

16 Hegaappe guyyiyaa, qeesee halaqai mirguwaa suuttaappe guuttaa ekkidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddo gelo;

17 i ba kushiyaa biradhdhiyaa suuttan naaqqi naaqqi kessidi, magalashuwaa sintta baggaara GODAA sinttan laapputoo dukko.

18 Qassi amarida suuttaa ekkidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon GODAA sinttan ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaa bolli de7iya kacetu bolli xokiso. Attida suuttaa qassi Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyosaa baggaara de7iya xuuggiyo yarshshuwaayyo yarshshiyooosaappe garssa baggaara de7iya sohuwan gusso.

19 Modhdho ubbaa ekkidi, yarshshiyosaa bollan xuugga.

20 Nagaraa yarshshossi shukettida mirguwaa oottidoogaadan ha mirguwaakka ootto. Hegaadan oottidi, qeesee nagaraa atto giissiyo wogaa polana; asaikka nagaraappe maarettana.

21 Hegaappe guyyiyan, mirgguwaa dunkkaanidosaaappe kare kessidi, kase mirgguwaa xuuggidoogaadan akka xuuggo; hagee maabaraa nagaraassi yarshshiy o yarshsho.

22 “‘Asaa kaalettiya sunttatuppe issoi halchchennan nagara oottikkonne GODAI Xoossai a azazido azazuwaappe issuwaa augaanne kanttikko, he uri mooranchcha.

23 I ba oottido nagaraa eridoogaappe guyyiyan, tilla bollaara de7iya issi deeshsha orggiyaa ekkidi echo.

24 He deeshsha orggiyaa huuphiyan ba kushiyaa wotto; wottidi xuuggiyo yarshshoi GODAA sinttan shukettiyo sohuwan shukko; hegee nagaraa yarshshuwaa.

25 Qeesee halaqai nagaraa yarshshuwaa suuttaa giddo ba kushiyaa biradhdhiyaa naaqqi naaqqi kessidi, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiy oosaa bolli de7iya kacetu bolli xokisso; attida suuttaa qassi xuuggiyo yarshsho yarshshiy oosaappe garssa baggaara de7iya sohuwan gusso.

26 Modhdho ubbaa issippetettaa yarshshuwaa modhdhuwaa yarshshiy oogaadan yarshshiy oosaa bollan yarshsho. Hagaadan oottidi, qeesee bitaniyaa nagaraa atto giissees; bitaneekka ba nagaraappe maarettana.

27 “‘He maabaraa asaappe issoi halchchennan nagara oottikkonne GODAA azazuwaappe issuwaa augaanne kanttikko, he urai mooranchcha gididi qoodettees.

28 I ba oottido nagarai ayyo erettidoogaappe guyyiyan, tilla bollaara de7iya macca deeshshiy o yarshsho ba nagaraassi echo.

29 Ehiidi ba kushiyaa nagaraa yarshsho oot-tidi shukkiyo deeshshee huuphiyan wotto; yaatidi xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyo sohuwan na-garaa yarshsho oottidi shukko.

30 Hegaappe guyyiyan, qeesee halaqai he deeshshee suuttaappe ba kushiyaa biradhdhiyan ekkidi, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa bolli de7iya kacetu bolli xokisso; attida suuttaa ubbaa yarshshiyoosaappe garssa baggaara de7iya sohuwan gusso.

31 Modhdho ubbaa issippetettaa yarshshuwaassi shukkido mehiyaappe kessiyoogaadan, he deeshshee modhdhuwaakka qoridi kesso; kessi ekkidi, yarshshiyoosaa bolli wottidi, GODAASSI sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana mala xuuggo. Hegaadan oottidi, qeesee he bitaniyaa nagaraa atto giissees; bitaneekka ba nagaraappe maarettees.

32 “He bitanee ba nagaraa yarshshuwaassi dorssa anqqaraa shiishshanau koyikko, tilla bol-laara de7iya maccaaro eho.

33 I ba kushiyaa he dorssee huuphiyan wotto; wottidi xuuggiyo yarshshuwaassi shukkiyo mehee shukettiyo sohuwan o shukko.

34 Hegaappe guyyiyan, qeesee nagaraa yarshsho gidida he dorssee suuttan ba biradhdhiyaa naaqqi naaqqi kessidi, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa bolli de7iya kacetu bolli xokisso; attida suuttaa qassi yarshshiyoosaappe garssa baggaara de7iya sohuwan gusso.

35 Issippetettaa yarshshuwaassi shukettida an-qqaraa modhdhuwaa qaaridi kessiyoogaadan, he

dorssee modhdhuwaakka qaaridi kesso. Kessi ekkidi, yarshshiyosaa bolli GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaa bolli wottidi xuuggo. Haagaadan oottidi, qeesee he bitaniyaa nagaraa atto giissees. Bitaneekka ba nagaraappe maarettana.

5

Nagaraa Yarshshoi SHiiqyo Gaasota

1 “Ai asinne markkau xeesettidi ba be7idoogaa woikko ba eridoogaa gutaran markkattennan ixxikko, hegee ayyo nagara; hegaa gishshau i qaxxayetto.

2 “Qassi ai asinne erennan de7iiddi tunabaa, do7aa bautaa woikko mehiyaa bautaa woikko sa7aara gooshettiya do7atu bautaa bochchikko, tuna gidiyoogaa i erido wodiyaappe doommidi mooranchcha gidiis.

3 “Qassikka ai asinne erennan de7iiddi, asa bollappe goggiya tunissiyaabaa aiba gidinkka bochchikko, hegee tuna gidiyoogaa i erido wodiyaappe doommidi mooranchcha gidiis.

4 “Woi qassi ai asinne iitabaa gidin lo77obaa oottanau eesawan caaqqikkonne ba caaqqidoogaakka i akeekennan xayikko, i akeekido wodiyaappe doommidi mooranchcha gidiis.

5 “Ai asinne ha odettida moorotuppe issuwaa oottidabaa gidikko, ba oottido nagaraa paaxo.

6 I ba oottido nagaraa gishshau GODAAYYO ba wudiyaa giddoppe macca dorssaa woikko macca deeshshaa nagaraa yarshsho oottidi shiishsho. SHiishshin qeesee ekkidi, he bitaniyaa nagaraa atto giissana.

⁷ “‘Asi ba oottido nagaraayyo yarshshanau, dorssaa woikko deeshshaa anqqaraa shammanau ayyo miishshi gidana xayikko, naa77u haraphpheta buubata, woikko naa77u mara haraphpheta, issuwaa nagaraa yarshsho oottidi, qassi issuwaa xuuggiyo yarshsho oottidi GODAASSI eho.

⁸ Ehiidi i eta qeesiyaassi immo. Qeesee naa77u haraphphetuppe issinniyo qooriyaa muucennan coo mirqqidi, nagaraa yarshsho oottidi yarshsho.

⁹ Yaatidi he nagaraa yarshshuwaa suuttaappe amaridaagaa ekkidi, yarshshiyosaa miyyiyaa caccavo; attida suuttaa yarshshiyosaaappe garssa baggaara gusso; hegee nagaraa yarshshuwaa.

¹⁰ Hankko haraphphiyo qassi higgee azaziy-oogaadan, xuuggiyo yarshsho oottidi xuuggo. Qeesee hegaadan oottidi, bitanee oottido nagaraa atto giissanau yarshshuwaa yarshshees; bitaneekka ba nagaraappe maarettana.

¹¹ “‘SHin issi urau naa77u wogga haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta ehaanau miishshi gidana xayikko, issi kilo giraame liiqo xiiliyaa ba nagaraassi shiishshiyoy yarshsho oottidi eho. He xiillee nagaraa yarshsho gidiyo gishshau, wogaraa zaitee woikko ixaanai an gujettoppo.

¹² I hegaa ehiidi qeesiyaassi immo; qeesee he xiilliyaappe issi kushiyaa kuntti ekkidi, GODAASSI shiishshiyoy kattaa yarshshuwaara gattidi, hassayissiyaabaa oottidi yarshshiyosan de7iya taman xuuggo; hegee nagaraa yarshshuwaa.

¹³ Ha geetettidaageetuppe augaaninne gido bitanee oottido nagaraassi qeesee hagaadan ootidi, bitanee oottido nagaraa atto giissees; bi-

taneekka ba nagaraappe maarettana. Kattaa yarshshuwaadankka attidaagaa qeesee ekko' yaagaada oda" yaagiis.

Naaquwaa Yarshshuwaa

¹⁴ GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis;

¹⁵ "Ooninne GODAAYYO geeshshi wottido miishshatu bolli ammanettennan xayikkonne qassi erennan nagaraa oottikko, ba naaquaawassi ba wudiyaa giddoppe tilla bollaara de7iya issi dorssa orggiyaa GODAASSI eho. A waagaikka Xoossa Dunkkaaniyan eriyo meezaanan wottin eretto; hegee naaquaawaa yarshshuwaa.

¹⁶ GODAASSI dummayi wottido miishshatu bolli i nagaraa oottido gishshau, i he miishshatu waagaa qanxxo; qanxxiiddi kase waagaa bolli xeetaappe laatamu kushiyaa gujjidi qeesiyaassi immo. Qeesee he naaquaawaa yarshshuwaassi ehiido dorssaa yarshshidi, bitaniyaa nagaraa atto giissees; bitaneekka ba naaquaappaappe maarettana.

¹⁷ "Ai asinne erennan de7iiddi, GODAI, 'Oottoppa' giidi azazidobaappe issuwaa oottidi nagaran gelikko, i erana xayikkonne mooranchcha gidiyo gishshau, ba nagaran qaxxayetto.

¹⁸ I ba wudiyaaappe tilla bollaara de7iya issi dorssa orggiyaa naaquaawaa yarshshuwaassi qeesiyaakko eho. He dorssai naaquaawau qanxxiyo waagaa kessiyaagaa gido; yaatobare qeesee he dorssaa yarshshidi, bitaniyaa naaquaawaa atto giissees; bitaneekka ba naaquaappaappe maarettees.

¹⁹ Hegee naaquaawaa yarshshuwaa. I tumukka GODAA naaqqiis" yaagiis.

6

¹ GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis;

² “Ai asinne ba shooroi hadara wottidobaa woikko tal77idobaa kaadiyoogan, woikko asabaa bonqqiyoogan, woikko ba shooruwaa bollan sugettaa oottiyooGAN GODAA naaqqikko,

³ woikko bayidabaa demmidi ta be7abeikke giidi wordduwan caaqqikkonne hageeta milatiya asi oottiyooBATUPPE issuwaa,

⁴ i augaanne gido, oottidi, hegan nagaranchcha gidikko, ba bonqqi ekkidobaa, woikko wolqqan ekkidobaa, woikko hadara immidobaa woikko, bayin demmidobaa,

⁵ woikko wordduwan caaqqi ekkidobaa muliyaakka a godaassi zaaro. Qassi ba naaquwaa yarshshuwaa yarshshiyo gallassi ba ekkidoogaa bolli ichchashantto kushiyaa gujjidi a godaassi immo.

⁶ Qassikka ba naaquwaa gishshau GODAASSI yarshshiyo yarshshuwau ba wudiyaa giddoppe tilla bollaara de7iya issi dorssa orggiyaa qeesiyaakko eho. He dorssai naaquwau qanxxiyo waagaa kessiyaagaa gido; yaatobare.

⁷ Qeesee he dorssaa yarshshidi, bitaniyaa naaquwaa atto giissees; bitaneekka ba naaquwaa ubbaappe maarettana” yaagiis.

Wurssi Xuuggiyo Yarshshuwaa

⁸ GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis;

⁹ “Aaroonanne a attuma naata hagaadan yaagada azaza; ‘Xuuggiyo yarshshuaassi de7iya wogai hagaa: Xuuggiyo yarshshoi qammai wonttana gakkanaashin yarshshiyo sohuwan de7o.

Tamaikka yarshshiyo sohuwan mule wode eexxi-iddi de7o.

¹⁰ Qeesee liinuwaappe dadettida qamisiyaanne suriyaa maayidi, xuuggiyo yarshshuwaa tamai mi simmin attida bidinttaa denttidi, yarshshiyo sohuwaa miyyiyan laalo.

¹¹ Hegaappe guyyiyaa, he maayuwaa qaari wotti hara maayuwaa maayidi, he bidinttaa dunkkaanidosaaappe gaxi efiidi, higgiyaadan geeyida sohuwan qolo.

¹² Yarshshiyoosaa bolli de7iya tamai to7ennan ubba wode eexxiiddi de7o. Qeesee maallado maallado mittaa an gujji gujjidi wotto. Xuuggiyo yarshshuwaakka he mittaa bolli maaran wottidi, issippetettaa yarshshuwaa handdaa a bolli xuuggo.

¹³ Tamai yarshshiyoosaa bolli ubba wode eexxi-iddi de7o; to7anau koshshenna.

Kattaa Yarshshuwaa

¹⁴ “Kattaa yarshshuwaassi imettida wogai hagaa: Aaroona zare gidiya qeeseti yarshshiyo sohuwaappe sintta baggaara GODAA sinttan yarshshona.

¹⁵ Qeesee lo77o xiilliyaappe kophphiyaagaanne zaitiyaa ekkidi, kattaa yarshshuwaa bolli de7iya ixaana ubbaakka denttidi, GODAASSI sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi, hassayissiyaabaa gidanaadan yarshshiyoosaa bolli xuuggo.

¹⁶ Hegaappe attidaagaa Aarooninne a attuma naati moona; hegaa eti irshshoi yegettibeenna oitta ootti uukkidi, Dunkkaaniyaa dabaabaa gid-don de7iya geeshsha sohuwan moona.

¹⁷ He oittai irshshuwaa yeggennan uuketto. Hegaa taayyo taman xuuggiyo yarshshuwaappe eta gakkiyaagaa taani etayyo immaas. Nagaraa yarshshuwaadaaninne naaquwaa yarshshuwaadan ikka ubbaappe aadhdhida geeshsha.

¹⁸ GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaappe eta gakkiyaagaa gidiyo gishshau, yiya laittatunkka Aaroona zare gidiya attumaageeti ubbai hegaa moona. He yarshshuwa bochchiya ai asinne geeshsha gidana' yaaga" yaagis.

¹⁹ GODAI qassikka Muusessi hagaadan yaagidi yootiis;

²⁰ "Aarooninne a attuma naati qeesetettaassi tiyettiyo gallassi issi kilo giraame gidiya lo77o xiiliyaa kattaa yarshsho oottidi GODAASSI echoona. Hegaappe baggaa maallado baggaa omarssi yarshshona.

²¹ He xiilkee zaitiyan munaqetti, lo77o walaket-tidi, bashiyan uuketto; uukkidoogaa bunchchada, sawuwaan tonggu giya kattaa yarshsho oottada GODAAYYO yarshsha.

²² Qassi Aaroona attuma naatuppe a qeesetet-taa laattanaadan tiyettiya ubbaikka he wogaa oottona. Hegee GODAASSI ubbatoo yarshshiyio yarshsho gididi muleera xuugetto.

²³ Qeesee shiishshiyio kattaa yarshshuwaappe guyye attenan wuri xuugetto; appe aibinne meetettoppo" yaagiis.

Nagaraa Yarshshuwaan Wogaa

²⁴ GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis;

²⁵ “Aaroonassinne a attuma naatussi, hagaadan yaaga; ‘Nagaraa yarshshuwaa wogai hagaa: GODAAYYO xuuggiyo yarshshuwaassi shiishshiyo mehee shukettiyo sohuwan nagaraa yarshshuwaassi shiishshiyo meheekka hegan GODAA sinttan shuketto; ikka ubbaappe aadhdhida geeshsha.

²⁶ He yarshshuwaa yarshshiya qeesee Dunkkaaniyaa dabaabaa giddon de7iya geeshsha sohuwan mo.

²⁷ He ashuwaa bochchiya aibinne geeshsha gi-dana; qassi shukkishin ai maayuwaa bollinne suuttai xacettikko, he maayoi geeshsha sohuwan meecetto.

²⁸ Ashoi doisettido urqqa miishshai meqqa; bira-ta disttiyan doissidobaa gidikko, he disttiyyaa qaacidi haattan shokkirrgganau koshshees.

²⁹ Qeesetu zariyaappe attuma asa gidida ooninne he ashuwaa mo; he ashoi keehi geeshsha.

³⁰ Gido shin Geeshsha Sohuwan nagaraa atto giissanau a suuttaa ekkidi, Dunkkaaniyaa giddo gelissido ai mehiyaa ashawaanne maanau koshshenna; i taman xuugettanau koshshees.

7

Naaquwaa Yarshshuwaa

¹ “Naaquwaa yarshshuwaa wogai hagaa: ikka ubbaappe aadhdhida geeshsha.

² Xuuggiyo yarshshuwaassi shiishshiyo mehiyaa shukkiyo sohuwan naaquwaa yarshshuwaa mehiyaakka shukkona; a suuttaakka yarshshiyosaa miyyetun caccafona.

³ Qassi a handdaa ubbaa, hegeekka nasiyaa handdaa, qantta ashuwaa maayida handdaa,

⁴ naa77u kilahota, shinccaa matan de7iya eta maayida handdaanne tiriya maayida handdaa kilahotuura issippe yarshsho oottidi shiishsho.

⁵ Taman xuuggidi GODAAYYO yarshshiyi yarshshuwaadan, he shiiqida handdaa qeesee yarshshiyooosaa bollan wottidi xuuggo; hegee naaquwaa yarshshuwaan.

⁶ Qeese zare gidida attuma asi ubbi he yarshshuwaan ashuwaa mo. He yarshshoi ubbaappe aadhdhida geeshsha gidiyo gishshau, geeshsha sohuwan mo.

⁷ “Naaquwaa yarshshoi nagaraa yarshshuwaakka mala; eta naa77aa wogai issuwaa. Hegeenne yarshshettida mehiyaa ashoi nagaraa atto giissanau yarshshuwaan yarshshida qeesiyaassi imettees.

⁸ Ooninne xuuggiyo yarshshuwaan ehin ekkidi yarshshiyi qeesee he mehiyaa galbbaa baayyo ekko.

⁹ Coociyan komppettida kattaa yarshsho ubbainne oton doisettida woikko bashen uukettida ubbaikka he yarshshuwaan yarshshida qeesiyaassi imettees.

¹⁰ Qassi zaitiyan munaqettida woikko munaqettibeenna kattaa yarshsho ubbai Aaroona naatu ubbaassi imettees; eti hegaa hircciyen shaakki ekkona.

Issippettaa Yarshshuwaan

¹¹ “Asi issippettaa yarshshuwaan GODAASSI yarshshiyi wode ayyo de7iya wogai hagaa:

¹² I shiishshiyo issippetettaa yarshshoi galata yarshsho gidikko, he yarshshuwaara issippe zaitiyan munaqqido, irshsho yeggennan uukkido oittaa, zaitiyan tiyido, irshshoi gelibeenna lee7e lichchakkuwaanne zaitiyan loitti munaqqido, liiqo xiilliyaappe uukettida komppuwaa shiishsho.

¹³ He galataayyo shiishshiyo issippetettaa yarshshuwaara issippe irshshuwaa yeggido munaqaappe uukettida oittaakka imota oottidi shiishsho.

¹⁴ Qassi he ubba qommo oittatuppekka i issuwaa issuwaa denttidi, GODAASSI yarshsho oot-tidi eho. Hegee issippetettaa yarshshuwaa suuttaa caccafida qeesiyaassi imetto.

¹⁵ He mehiyaa ashoi he yarshshetido gallassi meetetto; maalladossi aibinne attoppo.

¹⁶ “SHin a yarshshoi shiiquwaa gattiyogaa woikko ba dosan coo immiyo issippetettaa yarshsho gidikko, he yarshshuwaa ashoi he yarshshido gallassi meetetto; appe attiyaagee qassi wonttetta gallassikka meetetto.

¹⁷ He yarshshuwaa ashuwaappe palahidi heezzantto gallassa gakkanaashin gam77iyaagee de7ikko, hegee taman xuugetto.

¹⁸ Issi asi shiishshido issippetettaa yarshshuwaa ashuwaappe augeenne heezzantto gallassi meetettikko, a yarshshoi ekettenna; i yarshshidobaadankka qoodettenna. He yarshshoi tuna; appe miida ooninne ba nagaran oishettees.

¹⁹ “Tunabaa aibanne bochchida ashoi meetetto; i taman xuugettanau koshshees. Hara

ashuwaa gidikko, wogan geeshsha gidiya asi ooninne maana giikko mo.

²⁰ SHin issi asi tuna gidi uttidi, GODAAYYO shishshido issippetettaa yarshshuwaa ashuwaappe miyaabaa gidikko, he asi ba asaa giddoppe bohetto.

²¹ Qassi issi asi tunabaa aibanne bochchikko asaa tunatettaa gidin woikko tuna mehe gidin, woikko hara sheneyiya tunabaa bochchikkonne simmidi GODAAYYO yarshshido issippetettaa yarshshuwaa ashuwaappe miikko, he urai ba asaa giddoppe bohetto' yaaga" yaagiis.

Suuttinne Modhdhoi Meetettennaadan Digettiis

²² GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis;

²³ "Israa7eela asaassi hagaadan yaaga; 'Korima woikko dorssa woikko deeshsha ashuwan modhdho zawaa mulekka mooppite.

²⁴ Haiqqida mehiyaa woikko do7i worido mehiyaa modhdhuwaakka harabau go7ettiteppe attin, appe aibanne mooppite.

²⁵ Aissi giikko, GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaassi shiishshiyo mehiyaa modhdhuwa miya ooninne ba asaa giddoppe bohetto.

²⁶ Intte de7iyo sohuwan awan gidikkokka, kafo suuttaa, mehe suuttaa woikko harabaa aiba suuttaanne mooppite.

²⁷ Suutta miya ai asinne, ba asaa giddoppe bohetto' yaaga" yaagiis.

Qeesiyaa Gakkiya SHAahuwaa

²⁸ GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis;

²⁹ “Israa7eela asaassi hagaadan yaaga; ‘GODAAYYO issippettaa yarshshuwaan shiishshiya ai asinne he issippettaa yarshshuwaappe shaakkidi, ba huuphe imotaa dummayidi GODAAYYO shiishsho.

³⁰ Hegaa i GODAAYYO taman xuuggiyo yarshsho oottidi, ba kushiyan ekkidi echo; qassi modhdhuwaakka anggaasuwaara echo; ehiidi, anggaasuwaan wuxaawuxiyo yarshsho oottidi, GODAA sinttan wuxaawuxo.

³¹ Qeesee yarshshiyosaa bollan modhdhuwaan xuuggo; shin anggaasoi Aaroonassinne a attuma naatussi imetto.

³² Intte issippettaa yarshshuwaappe ushachcha gedaa imota oottidi qeesiyaassi immite.

³³ Hegee ushachcha gedai Aaroona attuma naatuppe issippettaa yarshshuwaan suuttaanne modhdhuwaan yarshshiyagaassi a gakkiya a qommuwaa.

³⁴ Taani Israa7eela asaa issippettaa yarshshuwaappe wuxaawuxido anggaasuwaanne yarshshuwau shiishshido gedaa ekkada, qeesiyaa Aaroonassinne a attuma naatussi immaas; hegee eta gakkiya eta qommo gidiyo gishshau, Israa7eela asai merinau hegaa etau immiiddi daana’ yaagada yoota” yaagiis.

³⁵ Aarooninne a attuma naati qeese gididi, GODAAYYO oottanau sunttettido gallassi GODAASSI shiishshido taman xuuggiyo yarshshuwaappe hegee etayyo qommo gidiidi imettiis.

³⁶ GODAI eta qeesetettaassi tiyido gallassi,

hegaa etayyo immana mala, Israa7eela assaa ubbaa azaziis; sintta yeletan ubbankka hagee woga gididi oosettees.

³⁷ Simmi hageeti, xuuggiyo yarshshuwaassi, kattaa yarshshuwaassi, nagaraa yarshshuwaassi, naaquwaa yarshshuwaassi, qeesetettaassi tiyet-tiyo wode yarshshiyo yarshshuwaassinne issip-petettaa yarshshuwaassi imettida wogata.

³⁸ Ha wogati Israa7eela asai Siinaa bazzuwan bantta yarshshuwaa GODAASSI yarshshana mala GODAI azazido gallassi, Siinaa Deriyaa bollan GODAI Muusa azazido wogata.

8

Aarooninne A Naati Qeese Gidiyo Maaraa

¹ GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis;

² “Aaroonanne a attuma naata qassi etaara issippe, qeesetettaa maayuwaa, tiyiyo zaitiyaa, nagaraa yarshshuwaassi shukkiyo korimaa, naa77u dorssa orgetanne, irshshuwaa yeggennan uukkido, oittaa masooben ekkada ya.

³ Qassi Israa7eela asa ubbaakka xeegada, Dunkkaaniyaa kare shiishsha” yaagiis.

⁴ Yaagin Muusee GODAI azazidoogaadan oottiis; asaikka ubbai Dunkkaaniyaa karen shiiqiis.

⁵ SHiiqin Muusee asaassi, “Oottana mala GODAI azazidoogee hagaa” yaagiis.

⁶ Muusee Aaroonanne a attuma naata ehiidi, haattan meecciis.

⁷ Meeccidi Aaroona qoliyaa maizziis; danc-cuwaakka danccissiis. Qassi adussa qoliyaa

maizzidi, a bollan eefuudiya maizziis. Eefuudiya hiillatidi daddido qabattuwan Aaroon-aara gattidi qachchiis.

⁸ Qassi tiran wottiyogaa Aaroona bollan aat-tidi, a giddon Uriimiyaanne Tumiimiya wottiis.

⁹ Qassikka Aaroona huuphiyan shaashiyya encurssaa wottiis. GODAI Muusa azazidoogaadan he enccurssaa bollan sintta baggaara worqqa madaaliyaa, worqqaappe medhdhidoo akiliiliyaa misiliyaa wottiis.

¹⁰ Yaatoogaappe guyyiyan Muusee tiyiyo za-itiyaa ekkidi, Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniya giddon de7iya miishsha ubbaa tiyiis; tiyidi eta dummayiis.

¹¹ Qassi he zaitiyaappe ekkidi, yarshshiyosaa bolli laapputoo caccafiis; yarshshiyosaa, a miishshata, meechcha keriyaanne a wottiyogaa, dummayanau he zaitiyan tiyiis.

¹² Qassi he tiyiyo zaitiyaappe amaraa Aaroona huuphiyan tigidi, a dummayiis.

¹³ GODAI Muusa azazidoogaadan, Muusee Aaroona attuma naata sinttau aattidi, qoliya maizziis; maizzidi dancuwan danccissiis. Eta huuphiyankka shaashiyya encurssaa wottiis.

¹⁴ Hegaappe guyyiyan, nagaraa yarshshuwaassi korimaa Muusee aattiis; aattin Aarooninne a attuma naati he korimaa huuphiyan bantta kushiyaa wottidosona.

¹⁵ Muusee he korimaa shukkiis; shukkidi a su-uttaappe ba biradhdhiyan ekkidi, yarshshiyosaa kaceta tiyidi, yarshshiyosaa geeshshiis; qassi yarshshiyosaa nagaraa atto giissanau attida su-

uttaa appe garssaara gussidi, Xoossaassi dum-maiyiis.

¹⁶ Qantta ashuwaa kammida handdaa ubbaa, tiryaa maayida handdaa, naa77u kilahotanne eta kammida handdaa ekkidi, Muusee yarshshiy-oosaa bollan wottidi xuuggiis.

¹⁷ SHin GODAI Muusa azazidoogaadan, galbbaa, korimaappe attidaagaanne tociyaa dunkkaanidosaaappe gaxi kessidi, taman xuuggiis.

¹⁸ Yaatidi simmidi Muusee xuuggiyo yarshshuwaassi haniya dorssa orggiyaa ehiis; ehin Aarooninne a attuma naati he dorssaa orggiyaa huuphiyan bantta kushiyaa wottidosona.

¹⁹ Muusee he dorssa orggiyaa shukkiis; shukkidi a suuttaa yarshshiyooosaa miyyetu ubban caccafiis.

²⁰ Qassi dorssa orggiyaa ashawaakka a qom-muwan qommuwan pariis; paridi parettaa, huuphiyaanne handdaa yarshshiyooosaa bolli wottidi xuuggiis.

²¹ Qantta ashawaanne guyye gedata haattan meeccogaappe guyyiyan, dorssaa muleera GODAASSI taman xuuggiyo, sawuwaan tonggu giya yarshsho oottidi, GODAI Muusa azazidoogaadan yarshshiyooosaa bollan wottidi xuuggiis.

²² Hegaappe guyyiyan, qeesetettaassi tiyettiyo wode shiishshiyo naa77antto dorssaa Muusee ehiis; ehin Aarooninne a attuma naati he dorssaa huuphiyan bantta kushiyaa wottidosona.

²³ Muusee he dorssaa shukkiis; shukkidi a suuttaappe ekkidi, Aaroonassi ushachcha hait-taa xeeraa, ushachcha kushiyaa wogga biradhd-

hiyaanne, ushachcha tohuwaa wogga biradhdhiyaa tiyiis.

²⁴ Qassi Muusee Aaroona attuma naatakka sinttau ehiidi, he suuttaappe ekkidi, eta ushachcha haittaa xeeraa, eta ushachcha kushiyaan wogga biradhdhiyaa eta ushachcha tohuwaa wogga biradhdhiyaa tiyiis. Hegaappe guyyiyan, Muusee attida suuttaa yarshshiyoosaa miyyetu ubban caccafiis.

²⁵ Yaatidi modhdhuwaa, nasiyaa, qantta ashuwaa maayida handdaa, tiriya maayida handdaa, naa⁷⁷u kilahotanne eta maayida handdaanne ushachcha gedaa ekkiis.

²⁶ Qassi irshshuwaa yeggennan uukkido oittaa wottiyo GODAA sinttan de⁷⁷iya masoofiyaappe issi komppuwaa, zaitiyaara uukkido issi oittaanne issi lee⁷⁷e lichchakkuwaa ekkidi, hageeta modhdhuwaa bollaaninne ushachcha gedaa bollan wottiis.

²⁷ I ha qumaa ubbaa Aaroona kushiyaaninne a attuma naatu kushiyan wottiis; wottin eti GODAA sinttan wuxaawuxiyo yarshsho oottidi wuxaawuxidosona.

²⁸ Hegaappe guyyiyan, Muusee he qumaa eta kushiyaappe ekki, xuuggiyo yarshshuwaara gattidi, qeesetettaassi tiyettiyo wode GODAASSI taman xuuggidi shiishshiyo, sawuwaa tonggu giya yarshshuwaadan, yarshshiyoosaa bollan wottidi xuuggiis.

²⁹ Qassi Muusee anggaasuwaa ekkidi, wuxaawuxiyo yarshsho oottidi GODAA sinttan wuxaawuxiis; GODAI Muusa azazidoogaadan, qeesetettaassi tiyettiyo wode yarshshiyo dorssa

orggiyaa ashawaappe hegee Muusa gakkiya a qommuwaa.

³⁰ Muusee tiyiyoo zaitiyaappenne yarshshiy-oosaa bollan de7iya suuttaappe ekkidi, Aaroona bollinne a maayuwaa bolli, qassi a attuma naatu bollinne, eta maayuwaa bollikka caccafis; yaatidi Aaroonanne a maayuwaa qassi a naatanne a naatu maayuwaakka dummayiis.

³¹ Muusee Aaroonanne a attuma naata ha-gaadan yaagiis; “Ashuwaa Dunkkaaniyaa karen doissite; doissidi, ‘Aarooninne a naati hegaa moona’ yaagada taani azazidoogaadan, qeesetetaassi tiyettiyo wode shiishshiyo yarshshuwaa wottiyo masoofiyaa giddon de7iya yarshsho oittaara hegan miite.

³² He ashawaappenne oittaappe palahidaagee de7ikko taman xuuggite.

³³ Qeesetetaassi tiyiyoo wogai laappun gallassaa ekiyo gishshau, he intte qeesetetaassi tiyettiyo laappun gallassai wuranaashin, Dunkkaaniyaa penggeppe kare kiyoppite.

³⁴ Ha hachchi oosettidaagee GODAI azazin, intte nagaraa atto giissanau oo settiis.

³⁵ Dunkkaaniyaa penggen laappun gallassa kumettaa gallassinne qamminne takkite; GODAA wogaakka naagite; ixxikko intte haiqqana. Tana GODAI azazidoogee hagaa” yaagiis.

³⁶ Yaagin Aarooninne a naati GODAI Muuse baggaara azazidobaa ubbaa oottidosona.

9

Aarooni GODAASSI SHIISHSHIYO YARSHSHUWAA

¹ Hosppuntta gallasan Muusee Aaroonanne a naata, qassi Israa7eela cimatakka xeesiis.

² Xeesidi Aaroona hagaadan yaagiis; “Nagaraa yarshshuwaassi issi korimaa, qassi xuuggiyo yarshshuwaassi issi dorssa orggiyaa GODAA sintti shiishsha. Meheti naa77aikka tilla bollaara de7iyaageeta gidona.

³⁻⁴ Qassi Israa7eela asaa hagaadan yaaga; ‘GODAI hachchi intteyyo qoncciyoo gishshau, a sinttan yarshshanau, nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa, xuuggiyo yarshshuwaassi tilla bollaara de7iya issi laitta maraanne issi laitta dorssaa, issippetettaa yarshshuwaassi issi korima mirguwaa, issi dorssa orggiyaanne zaitiyan munaqettida kattaa yarshshuwa ehiite’ yaaga” yaagiis.

⁵ Eti Muusee azazidobaa ubbaa Xoossaa Dunkkaaniyaa sintti ehiidosona; yaatidi maabara ubbai shiiqidi, GODAA sinttan eqqidosona.

⁶ Muusee eta, “GODAA bonchchoi intteyyo qonccana mala, intte oottanaadan GODAI inttena azazidoogee hagaa” yaagiis.

⁷ Qassi Muusee Aaroonakka hagaadan yaagiis; “Yarshshiyooosaakko haa shiiqa; shiiqada ne nagaraa yarshshuwaanne ne xuuggiyo yarshshuwa yarshsha; yaatada ne huuphe nagaraanne ne asaa nagaraakka atto giissa. Qassi GODAI azazidoogaadan, asai shiishshiyo yarshshuwa yarshshada, eta nagaraakka atto giissa” yaagiis.

⁸ Yaagin Aarooni yarshshiyooosaakko yiidi, ba huuphe nagaraassi yarshsho ootti shiishshido korimaa shukkiis.

⁹ SHukkin Aaroona naati suuttaa ekkidi ayyo ehiidosona; i ba kushiyaa biradhdhiyaa he suuttan yeddi kessidi, yarshshiyooosaa kaceta bochchiis; attida suuttaakka yarshshiyooosaappe garssa baggaara gussiis.

¹⁰ GODAI Muusa azazidoogaadan, qassi he nagaaraa yarshshuwaa ashawaappe modhdhuwaa kilahotanne tiriya maayida handdaa yarshshiyooosaa bollan wottidi xuuggiis.

¹¹ SHin attida ashawaanne galbbaa dunkkaanidosaappe kare kessidi xuuggiis.

¹² Hegaappe guyyiyan, Aarooni xuuggiyo yarshshuwaa shukkiis; shukkin a naati suuttaa ekkidi ayyo ehiidosona; ehin i yarshshiyooosaa miyyetu ubbaa caccafiis.

¹³ Qassi eti xuuggiyo yarshshuwaa qommuwan qommuwan kessidi, huuphiyaarakka ayyo ehiidosona; ehin i yarshshiyooosaa bollan wottidi xuuggiis.

¹⁴ Qantta ashawaanne tohotakka haattan meeccidi, yarshshiyooosaa bollan de7iya xuuggiyo yarshshuwaa bollan wottidi xuuggiis.

¹⁵ Hegaappe guyyiyan, Aarooni asai ehiido yarshshuwaa shiishshiis; i asaa nagaraa yarshshuwaassi gidiya deeshsha orggiyaa ekkidi shukkiis; shukkidi kase baagaadankka eta nagaraassi yarshshii.

¹⁶ Qassi i xuuggiyo yarshshuwaa mehiyaa ehiidi, wogai azaziyoogaadan oottidi yarshshii.

¹⁷ Kattaa yarshshuwaakka shiishshiis; appe issi zolle gidiyaagaa ekkidi, maallado maallado xuuggiyo yarshshuwaappe haraa yarshshiyooosaa bollan wottidi xuuggiis.

18 Aarooni qassikka asaa issippetettaa yarshshuwaassi korimaanne dorssa orggiyaa shukkiis; shukkin a attuma naati suuttaa ayyo ehiidosona; ehin i he suuttaa ekkidi, yarshshiyoosaa miyyetu ubbaa caccafis.

19 Qassi korimaanne dorssa orggiyaa ashuaappe modhdhuwaa, nasiyaa, qantta ashuwaa maayida handdaa, kilahotanne tiryaa maayida handdaa Aaroona naati ayyo ehiidosona.

20 Eti he handdaa anggaasuwaan bolli bollaara wottin, Aarooni yarshshiyoosaa bollan hegaa xuuggiis.

21 SHin GODAI Muusa azazidoogaadan, Aarooni anggaasotanne ushachcha gedaa wuxaawuxiyo yarshsho oottidi, GODAA sinttan wuxaawuxiis.

22 Hegaappe guyyiyan, Aarooni ba kushiyaan asaakko zaari denttidi eta anjiis. I nagaraa yarshshuwaan, xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaan yarshshoogaappe guyyiyan, yarshshiyoosaaappe duge wodhdhiis.

23 Wodhdhin Muuseenne Aarooni Xoossaa Dunkkaaniyaa giddo gelidosona; eti hegaappe kiyido wode, asaa anjjidosona. Yaatin GODAA bonchchoi asa ubbaassi beettiis.

24 GODAA sinttappe tamai wodhdhidi, yarshshiyoosaa bollan de7iya xuuggiyo yarshshuwaanne modhdhuwaa miis. Asai ubbai hegaa be7ido wode ililiis; qassi eti bantta som77uwan sa7aa bochchidi gufannidosona.

10

Naadaabinne Abiihu Oottido Nagaraa

¹ Aaroona attuma naati, Naadaabinne Abihu, bantta ixaanaa cuwayiyo miishshaa miishshaa ekkidi, a bollan tamaa wottidosona; wot-tidi tamaa bolli qassi ixaanaa qolidosona; yaatidi, GODAI eta azazibeenna, geeshsha gidenna tamaa GODAA sinttan shiishshidosona.

² Hegaa gaasuwan GODAA matappe tamai yiidi, eta mi aggiis; etikka GODAA sinttan haiqqi aggidosona.

³ Hegaappe guyyiyan, Muusee Aaroona, “GODAI,
Taani ta mati shiiqiyaageeta
ta geeshshatettaa bessana.

Qassi asa ubbaa sinttan
taani bonchchettana’
giidi haasayidoogee be7a hagaa” yaagiis. Yaagin
Aarooni co77u giis.

⁴ Muusee Aaroona aawaa ishaa Uzzi7eela attuma naata, Mishaa7eelanne Elxxaafaana xeegidi, “Haa yiite; yiidi intte aawaa ishaa naatu ahaa Xoossa Dunkkaaniyaa sinttappe denttidi, dunkkaanidosaaappe gaxi kessite” yaagiis.

⁵ Hegaa gishshau eti yiidi, Muusee azazidoogaadan, eta qeesetettaa maayuwaara eta ahaa tookkidi, dunkkaanidosaaappe gaxi kessidosona.

⁶ Hegaappe guyyiyan, Muusee Aaroonanne a attuma naata, El77aazaranne Itaamaara hagaadan yaagiis; “Intte haiqqenna malanne, GODAI maabara ubbaa bollan hanqgettenna mala, intte huuphiyaa meedissoppite; intte maayuwaakka pooshshoppite. SHin intte ishati, Israa7eela asati, GODAI ba eettido taman xuuggidoogeetussi yeekkana giikko eti yeekkona.

⁷ Qassikka intte Dunkkaaniyaa penggeppe kare kiyoppite; kiyikko intte haiqqana; aissi giikko GODAI tiyyiyo zaitee intte bollan de7ees” yaagiis. Yaagin etikka Muusee giidoogaadan oottidosona.

Qeesetu Wogaa

⁸ GODAI Aaroona hagaadan yaagiis;

⁹ “Intte haiqqenna mala, Dunkkaaniyaa giddo geliyo wode, neenikka ne naatikka woine eessaa woikko hara mattoyiya ushsha uyoppite; hegee sinttappe yaana yeletaassikka merinau higge gi-didi de7ana.

¹⁰ Intte geeshshabaanne geeshsha gidennabaa qassi tunabaanne tuna gidennabaa shaakkidi erite.

¹¹ GODAI Muuse baggaara yootido woga ubbaakka Israa7eela asaa tamaarissite” yaagiis.

¹² Muusee Aaroonanne attida a attuma naata El77aazaranne Itaamaara hagaadan yaagiis; “GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaappe attida kattaa yarshshuwa ekkite; ekkidi irshsho yeggennan uukkite; yaatidi i keehippe geeshsha gidiyo gishshau, yarshshiyoosaa matan a miite.

¹³ GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaappe hegee nenanne ne attuma naata gakkiya intte qommuwaa gidiyo gishshau, hegaa intte geeshsha sohuwan miite; aissi giikko, GODAI tana hegaadan oottana mala azaziis.

¹⁴ SHin wuxawuxettida anggaasuwaanne shiiqida gedaa neeni, ne attuma naatinne ne macca naati geeshsha sohuwan miite. Aissi giikko, hegee Israa7eela asai shiishshiyo issippetettaa yarshshuwaappe nenanne ne attuma naata gakkiya intte qommuwaa.

¹⁵ GODAASSI yarshshido gedaanne wuxaawuxido anggaasuwaas asai taman xuuggiyo modhdhuwaara issippe gattidi, GODAA sinttan wuxaawuxiyo yarshshodan wuxaawuxanau ehaana. GODAI azazidoogaadan, hegee neessinne nenaara de7iya ne attuma naatussi merinau inttena gakkiya intte qommo gidana” yaagiis.

¹⁶ Muusee nagaraa yarshuwaa deeshshai waanidaakko eranau koyidi oichchiis; oichchidi i xuugettiichchidoogaa erido wode, attida Aaroona attuma naata, El77aazaranne Itaamaara hanqgettiiis; hanqgettidi eta,

¹⁷ “Nagaraa yarshshoi keehippe geeshsha; qassi hegeekka asaa nagaraa GODAA sinttan atto giissana mala intteyyo imettiis; yaatin intte a geeshsha sohuwan aissi mibekketii?

¹⁸ He mehiyaa suuttai Xoossaa Dunkkaaniyaa giddo gelibeennaagaa gidishin, taani inttena azazidoogaadan, intte a he geeshsha sohuwan maanau bessees; shin aggideta” yaagiis.

¹⁹ Yaagin Aarooni Muusa, “Be7a; asati hachchi bantta nagaraa yarshshuwaanne xuuggiyo yarshshuwaas GODAA sintti ehiidosona; gidikkonne qassi hagaa malabai ta bolli gakkiis. Yaatin woni taani nagaraa yarshshuwaas hachchi miidabaa gidiyaakko, GODAI ufaittanaagaa shin attideeshsha?” yaagiis.

²⁰ Muusee hegaa siyido wode, he zaaroi a aliis.

11

Maanau Bessiya Meretata

¹ GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis;

² “Israa7eela asau hagaadan yaagidi yootite; ‘Bittaa bollan de7iya mehetu ubbaappe intte maana mehetinne do7ati hageeta.

³ Qinccafilee wuri phalqqettidoogeetanne waammotiya meheta ubbaa miite.

⁴⁻⁶ SHin waammo xalaalaa waammotiyaageeta woikko qassi qinccafilee xalaalai phalqqettidoogeeta mooppite. Hegeetikka gaameelaa, guppalliyaanne harbbainnuwaa mooppite; aissi giikko, eti waammootiyaageeta gidikkonne, etau qinccafilee phalqqetta gidenna gishshau, eti intteyyo tuna.

⁷ Gudunttaakka mooppite; aissi giikko, ayyo qinccafilee phalqqetta gidikkonne, waammotenna gishshau, i intteyyo tuna.

⁸ Intte hageetu ashuwaa mooppite; eta bautaakka bochchoppite; eti intteyyo tuna.

⁹ “Haattaa giddon de7iya meretatu ubbaappe intte maanaageeti hageeta. Abbaa giddon gidin woi qassi goggiya haattaa giddon gidin de7iya ubbaappe moliyaagaa mala qfeenne poqoi de7iyo ubbaa miite.

¹⁰ SHin abbaa giddon woikko shaafan sham77i sham77iya meretatuppenne shemppoi de7iyo, qaaxxiya meretatuppe moliyaagaa mala qfeenne poqoi bainna ubbai intteyyo tuna.

¹¹ Hageeti intteyyo tuna; eta ashuwaa mooppite; eta bautaakka bochchoppite.

¹² Qfeenne poqoi bainna haatta giddon de7iya meretati ubbai intteyyo tuna.

¹³ “Kafotuppe tuna gidiyo gishshau intte meen-naageeti hageeta: arggantaa, bazzo ankkuwaa, karetta ankkuwaa,

¹⁴ xinggilliya, qoolliya zare ubbaa,

¹⁵ qooraase zare ubbaa

¹⁶ yanchchaa, cancciya guttuwaa, haatta kafuwaa, gace zare ubbaa,

¹⁷ qeeri guttuwaa, adussa qooree de7iyo haatta kafuwaa, wogga guttuwaa,

¹⁸ haatta kuttuwaa, mole kafuwaa, bautaankkuwaa,

¹⁹ shimalaanne saabissaa giyo haatta kafotu zare ubbaa, jinjilaatiyaanne wurkkaawurkkuwaa.

²⁰ “Qefeera de7iya oiddu tohuwan hemettiya qeeri meretati ubbai intteyyo tuna.

²¹ Gidikkonne, qefee de7iyo oiddu tohuwan hemettiyaageetuppe eta tohuwaappe bollaara guppanau maaddiya gedai de7iyoogeeta miite.

²² Hegeetikka, boole zare ubbaa, ukkubbo zare ubbaanne gumbburo zare ubbaa.

²³ SHin hara qefeera de7iya oiddu tohoi de7iyo meretati ubbai intteyyo tuna.

²⁴ “Hageeti inttena tunissana; eta bautaa bochchiya ubbai omarssi gakkanaashin tuna gidana.

²⁵ Hageetu bautaa denttiya ooninne ba maayuwaa meocco; shin gidikkonne omarssi gakkanaashin i tuna.

²⁶ Qinccafilee de7iiddi phalqqetta giden-naageeti woi qassi, waammotennaageeti ubbai intteyyo tuna; eta bochchiya oonikka qassi tuna.

²⁷ Oiddu tohotun hemettiya mehe ubbaappe garawatu ginddiyaa mala ginddiyan hemettiyaageeti intteyyo tuna; qassi eta bautaa bochchiya oonikka omarssi gakkanaashin tuna.

28 Hegeetu bautaa denttiya ooninne ba maayuwaa meecco; shin gidikkonne omarssi gakkanaashin i tuna. Etikka intteyyo tuna.

29 “Sa7aara hemettiyaageetuppe hageeti intteyyo tuna: occoi, eceree, dumma dumma qommo zaree,

30 geeggee, haulaashoi, korchchee, wakkallainne shaaqanchchai.

31 Sa7aara hemettiya ubbatuppe intteyyo tuna gidiyaageetti hegeeta; etappe haiqqidabaa bochchiya ubbi omarssi gakkanaashin tuna.

32 Etappe haiqqidabi aiba bolli kunddikkokka, he eti a bolli kunddido miishshai tuna; mitta miishsha woikko maayo woikko galbba woikko qarcciita gidinkka, go7ettiyo miishsha ubbaa haatta giddon wottite; hegee omarssi gakkanaashin tuna; Hegaappe guyyiyan, geeshsha gidana.

33 Ha sa7aara hemettiyaageetuppe issuwaa bautai ai urqqa miishshaa giddon kunddikkokka, a giddon de7iyaabi ubbi tuna; he miishshaa menttite.

34 He miishshaa giddon de7iya haattaappe miyo ai quma bolli xokkikkokka, he qumai tuna; qassi uyiyoobi aibanne gido, he miishshaa giddon de7ikko, ikka tuna.

35 Hageetu ahi a bolli kunddiyoobi aiba gidikkokka tuna. Coociyaa woi kattiyo urqqa miishshaa gidikkokka menttite; eti intteyyo tuna.

36 Hageetu bautai bochchiyoobai ubbai tuna gidikkonne, pulttoinne haatta ollai geeshsha.

37 Eta bautaappe issoi zeranau wottido zeretta kattaa bolli kunddikko, hegee tunenna.

38 SHin he zerettaa bolli haatti gukki simmin, eta bautaappe issoinne a bolli kunddikko, he zerettai intteyyo tuna.

39 “Qassi intte miyo mehetuppe issoi haiqqin, a bautaa bochchiya ooninne omarssi gakkanaashin tuna.

40 Ooninne he mehiyaa bautaappe miikko, ba maayuwaa meecco; omarssi gakkanaashin i tuna; qassi ooninne a bautaa tookkidi denttikko, ba maayuwaa meecco; omarssi gakkanaashin i tuna.

41 “Sa7aara gooshettiya mereta ubbai intteyyo tuna; a mooppite.

42 Uluwan gooshettiyaabaa gidin, woi oiddu gediyan hemettiyaabaa gidin, woi qassi daro gedee de7iyoobaa gidinkka, sa7aara gooshettiya mereta ubbai tuna gidiyo gishshau a mooppite.

43 Sa7aara gooshettiya mereta ubban intte hu-uphiyau tunoppite; qassi etan intte asatettaa tunissoppite.

44 Taani, GODAI, intte Xoossaattennee. Taani geeshsha gidiyo gishshau, inttekka inttena dum-mayidi, geeshsha gidite. Sa7aara gooshettiyaabatun intte asatettaa tunissoppite.

45 Aissi giikko, taani intte Xoossaabaa gidanau, inttena Gibxxe biittaappe kessida GODAATTENNEE. Hegaa gishshau, taani geeshsha gidiyo gishshau, inttekka geeshsha gidite’ yaagiis.

46 Mehetu, kafotu, haatta giddon paxa qaaxxiya meretatu ubbatunne sa7aara hemettiya meretatu ubbatu wogai hagaa.

47 Hegeenne intte tunaanne geeshshaa, qassi shemppoi de7iyo meretatuppe miyoogeetanne meennaageeta shaakkidi eranaassa.

12

Maccaasai Yeli Simmidi Geeyiyo Wogaa

¹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

² “Israa7eela asaassi hagaadan yaagada yoota; Issi maccaasiyaa shahaarada attuma na7a yelikko, ba kushe qitai yiido wode a tuna gidiyoogaadankka, hegaadan a laappun gallassai gakkanaashin tuna gidana.

³ Hosppuntta gallassi na7ai qaxxarettanau koshshees.

⁴ Hegaappe guyyiyan, maccaasiyaa ba yeluwaa suuttai xi77ana gakkanaashin, hasttamanne heezzu gallassaa takku; qassi ba geeyiyo gallassati wurana gakkanaashin, geeshhabaa aibanne bochchuppu; Xoossaa Dunkkaaniyaakka geluppu.

⁵ “SHin issi maccaasiyaa macca na7a yelikko, ba kushe qitai yiido wode a tuna gidiyoogaadankka, hagaadan naa77u saamintta gakkanaashin, a tuna gidana; Hegaappe guyyiyan, ba yelo suuttai xi77ana gakkanaashin usuppun tammanne usuppun gallassaa takku.

⁶ “Maccaasiyaa attuma na7a gidin macca na7a gidin yelada, ba geeyiyo wodiyaa wurssooogaappe guyyiyan, xuuggiyo yarshshuwaassi issi laitta dorssaanne nagaraa yarshshuwaassi qassi issi haraphphiyyaa buuba woikko issi mara haraphphiyyaa Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen de7iya qeesiyaakko ehu.

⁷ Qeesee hegaa GODAA sinttan yarshshidi, i nagaraa atto giissees; yaatobare a ba yelo suut-

taa gogettaappe geeyausu. Attuma na7a woikko macca na7a yeliya maccaasee wogai hegaa.

8 “SHin issi laitta dorssa orggiyaa ehaanau iyyo miishshi gidana xayikko, naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta ehu. Etappe issoi xuuggiyo yarshshuwaassa; issoi qassi nagaraa yarshshuwaassa. Yaatobare qeesee hegeeta yarshshidi, i nagaraa atto giissees; akka geeshsha gidausu’ yaaga” yaagiis.

13

Hanttaara Goga Harggiyaa Xeelliyaagan Kiyida Higgeta

1 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis;

2 “Ai asa bollinne kixi wodhdhikko, woikko xuussa masuntti woikko ilahi kiyikkonne qassi hegeekka a galbban hanttaara goga harggiyau laamettikko, he bitaniyaa qeesiyaa Aaroonakko woikko qeese gidiya a attuma naatuppe issuwaakko ehoona.

3 Ehin qeesee a gogaa bollan de7iya masunttaa be7o. He masunxxida sohuwan de7iya ikisee booxxikkonne, masuntaikka ollatikko, hegee hanttaara goga hargge. Qeesee hegaa be7idi, he bitanee tuna gidiyoogaa erisso.

4 SHin a gogaa bollan de7iya masunttai booxxikkokka, gogaappe kanttidi ollati-beennabaa gidikkonne he masunttaa bollan de7iya ikisee booxxibeennabaa gidikko, qeesee he bitaniyaa dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto.

⁵ Laappuntta gallasan qeesee a zaarettidikka be7o; i be7iyo wode masuntai bitaniyaa gogaa bollan aakkennan kaseegaadankka de7ikko, qeesee he bitaniyaa naa77anttuwaakka dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto.

⁶ Qassikka laappuntta gallasan qeesee a be7o; be7iyo wode masuntai aakkiyoogaa aggidi xayi xayi biikko, qeesee i geeshsha gidiyoogaa erisso. Hegee xuussappe attin harabaa gidenna; hegaa gishshau, i ba maayuwaa meeccidi geeshsha gidees.

⁷ SHin i geeyanau bana qeesiyaa bessidoogaappe guyyiyan, he xuussai a gogaa bollan yaa aakki aakki biikko, i naa77anttuwaa bana bessanau qeesiyaakko bo.

⁸ Qeesekka a be7o; he xuussai bitaniyaa gogaa bollan yaa aakki aakki biikko, qeesee i tuna gidiyoogaa erisso. Aissi giikko, hegee hanttaara goga hargge.

⁹ “Oonanne hanttaara goga harggee oiqqikko, qeesiyaakko a ehoona.

¹⁰ Ehin qeesee a be7o; be7iyo wode a gogaa bollan bootta kixai de7ikko, he kixai ikisiyaakka boottau laammikkonne he kixaa giddon ashoi munni uttidabaa gidikko,

¹¹ hegee a gogaa bollan gam77ida hanttaara goga hargge gidiyo gishshau, qeesee i tuna gidiyoogaa erisso. I tuna gidiyoogee erettiichchido gishshau, a dumma kifiliyan gorddanau koshshenna.

¹² “Qassi hanttaara goga harggee bitaniyaa gogaa bollan aakkidi, huupheppe toho

gakkanaashin ubban maayidabaa gidikko, qeesee be7o.

¹³ Be7in he hanttaara goga harggee a bollaabbaa maayikko, qeesee i geeshsha gidiyoga erisso; a bollai muleerakka laamettidi bootta gido gishshau, i geeshsha.

¹⁴ SHin he masunttaa giddoora munnida ashoi beettikko i tuna.

¹⁵ Qeesee he munnida ashuwaa be7o; be7idi he bitanee tuna gidiyoga erisso. He munnida ashoi hanttaara goga hargge gidiyo gishshau, i tuna.

¹⁶ SHin he munnida ashoi qassikka laamettidi booxxikko, he bitanee qeesiyaakko yo.

¹⁷ Qeesee a be7o; be7in a masuntai booxxidabaa gidikko, he bitanee geeshsha gidiyoga qeesee erisso. Yaatobare i geeshsha gidana.

¹⁸ “Issi asa bolli merkkoi wodhdhidi paxin,

¹⁹ a sohuwan bootta kixai wodhdhikko woikko zo77ida ilahai kiyikko, he urai bana qeesiyaa besso.

²⁰ Qeesee a be7o; be7in he masuntai ollatikkonne masunttaa bollan de7iya ikiseekka laamettidi booxxikko, he bitanee tuna gidiyoga qeesee erisso. Hegee merkkuwaara doommida hanttaara goga harggiyaa.

²¹ SHin qeesee be7iyo wode, ikisee booxxibeennabaa gidikkonne masunttaikka gogaa kanttidi ollatibeennabaa gidikko, qassi xayi xayi biikko, qeesee a dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto.

²² Hegee a gogaa bollan aakki aakkidi biikko, he bitanee tuna gidiyoga qeesee erisso. Aissi giikko, hegee goga hargge.

23 SHin he ilahai aakki aakki beennan issi soho xallan de7ikko, hegee merkkoi paxido malaataa gidiyo gishshau, he bitanee geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso.

24 “Issi asa gogaa tami miikkonne he miido sohuwan booxxida woikko zo77ida ilahai kiyikko,

25 qeesee he sohuwaa be7o; be7in a sohuwan de7iya ikisee booxxikkonne merkkoikka kanttidi ollatikko, hegee hanttaara goga hargge. I tamai miidosaara kiyiis; hegaa gishshau qeesee i tuna gidiyoogaa erisso.

26 SHin qeesee be7iyo wode, he ilahaa bollan de7iya ikisee booxxibeennabaa gidikkonne masunttaikka gogaa kanttidi ollatibeennabaa gidikko, qassi xayi xayi biidabaa gidikko, qeesee a dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto.

27 Laappuntta gallassan qeesee a be7o; be7iyo wode he sohoi aakki aakki biikko, i tuna gidiyoogaa qeesee erisso. Hegee hanttaara goga hargge.

28 SHin he ilahai gogaa bollan aakkennan ag-gidi, issi sohuwan uttikkonne ubba qassi xayi xayi biikko, hegee tamai miidosan attida malaataa gidiyo gishshau, i geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso.

29 “Issi attuma asassi woikko macca asassi huuphiyaa woikko gacuwaa bollan masuntti kiyikko,

30 qeesee he masunttaa be7o. I be7iyo wode masuntta gogaa kanttidi ollatikkonne a bollan de7iya ikiseekka adille ciishsha milatiya lee7e gidikko, he bitanee tuna gidiyoogaa qeesee erisso.

Hegee huuphiyaa woikko gacuwaa bollan kiyiya qaachchanne hanttaara goga hargge.

³¹ Qassi qeesee he harggiyaa be7iyo wode, i gogaa kanttidi ollatibeennabaa gidikkonne karetta ikiseekka a bolli xayikko, he qaachchiya harggiyaara de7iya bitaniyaa qeesee dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto.

³² Laappuntta gallassan qeesee he harggiyaa be7o; be7iyo wode qaachchiya harggee aakkennabaa gidikko, a bollan adille ciishsha milatiya ikisee bainnabaa gidikkonne, ikka gogaa kanttidi ollatibeennabaa gidikko,

³³ he bitanee he masunttaa yuushuwan de7iya ikisiyaa meedo; qaachchiya sohuwan de7iya ikisiyaa mati meedoppo. Qeesee he bitaniyaa dumma kifiliyan hara laappun gallassaa gorddidi wotto.

³⁴ Laappuntta gallassan qeesee he qaachchiyaasaa be7o; be7iyo wode hegee bitaniyaa gogaa bollan aakkana xayikkonne gogaa kanttidi ollatana xayikko, he bitanee geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso. Bitaneekka ba maayuwaa meeccidi, geeshsha gidees.

³⁵ SHin i geeyidoogaappe guyyiyan, qaachchiyaagee he bitaniyaa gogaa bollan aakki aakki biikko,

³⁶ qeesee a be7o; be7iyo wode he qaachchiyaagee aakkidabaa gidikko, qeesee adille ciishsha milatiya ikisiyaa koyoppo. Aissi giikko, he bitanee tuniichchiis.

³⁷ SHin qeesee be7iyo wode, he qaachchiyaasai aakkibeennabaa gidikkonne karetta ikiseekka a bolli mokkidabaa gidikko, he qaachchiyaasai

paxiichchiis. He bitaneekka geeshsha gidiyo gishshau, i geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso.

38 “Issi attuma asa woikko macca asa gogaa bolli bootta ilahai kiyikko,

39 qeesee a be7o. Be7iyo wode he eta gogaa bollan de7iya ilahai shololla bootta gidikko, hegee goga bollan coo kiyidabaa; he bitaneekka geeshsha.

40 “Issi asau huuphiyaa binnaanai qoqqofet-tikko, i bo77a; gidoppe attin i geeshsha.

41 Qassi issi asau huuphiyaa binnaani sint-taara bo77atikko, a tiishshi miis; gidoppe attin i geeshsha.

42 SHin a bo77aa woikko a tiishhai miidosaa bollan zo7o woikko bootta masuntti kiyikko, hegee a bo77an woikko tiishhai miidosan kiyida hanttaara goga hargge.

43 A qeesee be7o. Be7iyo wode a bo77aa woikko tiishhai miidosaa bollan de7iya masunttai gogaa bollan kiyya hanttaara goga harggiyaadan zo7o gidikko,

44 he bitanee tumukka hanttaara goga hargge sakkiyo hargganchcha. I tuna gidiyo gishshau i tuna gidiyoogaa qeesee erisso. Aissi giikko, harggee a huuphiyan de7ees.

45 “Hanttaara goga harggee oiqqido asi pooshet-tida maayuwaa maayo; ba huuphiyaa pixoppo; ba menttershshaakka kammo; yaatidi, ba qaalaal xoqqu oottidi, ‘Taani tuna, taani tuna!’ yaago.

46 He harggee a bolli de7ido keesan ubban i tuna. I tuna gidiyo gishshau, asappe shaahettidi dunkkaanidosaaappe kareera barkka de7o.

Boroqoi Kiyiyo Wode Oottiyo Wogaa

47 “Ai maayuwaa bollinne boroqida sohoi beet-tikko, he maayoi suufe gidin woi liino gidin,

48 dadettida woikko sikettida liino woi suufe gidin, galbba woikko galbbappe oosettida maayo gidin,

49 he maayuwaa bolli kiyida boroqoi maata milatiya woikko zo7o meraa bessikko, i qacinaappe woi shaluwaappe dadettidabaa gidin, galbba woi galbbaappe oosettida maayo gidinkka, hegee boroqoi kiyido gishshau, hegaa qeesiyaa bessanau koshshees.

50 Qeesee he boroquwaa be7idi, he boroquwaara de7iya maayuwaa dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto.

51 Laappuntta gallassan qeesee he maayuwaa be7o; be7iyo wode he maayuwaa bollan aakki aakki biikko, i qacina woi shalo maayo gidin, galbba woi galbbaappe oosettida maayo gidinkka, hegee issuwaappe issuwaa oiqqiya boroqo gidiyo gishshau, he maayoi tuna.

52 Qassi he maayoi qacina woi shalo maayo gidin, liino woi suufe gidin, galbbaappe oosettidabaa aiba gidinkka, qeesee a xuugg. Hegee issuwaappe issuwaa oiqqiya boroqo gidiyo gishshau, i xuugettanaau bessees.

53 “Qassikka qeesee be7iyo wode, he boroqoi maayuwaa bolli aakkibeennabaa gidikko, i qacina woi shalo maayo woikko galbbaappe oosettidabaa aiba gidinkka,

54 he boroqoi de7iyo maayuwaa meeccanaadan qeesee azazo. Hegaappe guyyiyan, he maayuwaa

dumma kifiliyan hara laappun gallassaa gorddidi wotto.

⁵⁵ He boroqo sohoi de7iyo maayuwaa meeccogaappe guyyiyan, qassikka qeesee be7o; be7iyo wode he boroqoi ba meraa laammibeennabaa gidikko, i aakki aakki baana xayikkokka tuna. He boroqo sohoi maayuwaassi guyye baggaara woi sintta baggaara de7inkka, he maayoi taman xuugettanau koshshees.

⁵⁶ SHin he maayuwaa meecci simmin qeesee be7iyo wode boroqoi xayi xayi biikko, i galbba gidin, qacina woi shalo maayo gidinkka, he boroqoi de7iyo sohuwaa qeesee daakkidi kessirrggo.

⁵⁷ Hegaappe guyyiyan, maayuwaa bolli simmidikka kiyikko, he maayoi qacina woi shalo maayo gidin, galbbaappe oosettidabaa aiba gidinkka, hegee aakki aakki biya boroqo soho gidiyo gishshau, he boroqoi de7iyo maayoi taman xuugettanau bessees.

⁵⁸ SHin meecettida maayoi qacina woi shalo maayo gidin, woi galbbaappe oosettida aiba maayo gidinkka, boroqo sohoi a bollappe xayikko, he maayoi naa77anttuwaa meecetto; Hegaappe guyyiyan, i geeshsha gidees.

⁵⁹ “Issi maayoi suufe woi liino gidin, qacina woi shalo maayo gidin, woi qassi galbbaappe oosettidabaa gidinkka, he maayuwaa geeshsha woi tuna giissanau danddyiya boroqo sohuwaa wogai haga” yaagiis.

14

*Hanttaara Goga Harggiyaappe Paxyia Asi
Geeyiyo Wogaa*

¹ GODAI Muuseyyo hagaadan yaagidi yootiis;

² “Hanttaara goga harggee oiqqido bitanee geeyiyo gallassi oottanau koshshiya wogai hagaa. He bitaniyaa qeesiyaakkoefaanaau koshshees.

³ Qeesee asai dunkkaanidosaaappe gaxaa kiyidi, a harggiyaa be7o. Be7iyo wode hanttaara goga harggee bitaniyaa bollaappe xayidabaa gidikko,

⁴ qeesee paxa de7iya naa77u geeshsha kafota, xiidda mittaa, zo7o qacinaanne hiisoophphiyyaa bonccuwaa he hanttaara goga harggiyaappe geeyiyo bitaniyaa gishshau ehaanaadan eta azazo.

⁵ Hegaappe guyyiyan, qassi qeesee naa77u kaftappe issuuwaa keriyan de7iya pultto haattaa bolli shukkanaadan azazo.

⁶ Paxa de7iya kafuwaa, qassi zigaara, zo7o qaci-naaranne hiisoophphiyyaa bonccuwaara ekki efidi, keriyan de7iya pultto haattaa bolli shukkido kafuwaa suuttaa giddo naaqqa.

⁷ Naaqqi kessido suuttaa he hanttaara goga harggiyaappe paxiya bitaniyaa bolli laapputoo caccavo; yaatidi he bitanee geeshsha gidiyogaa erisso; paxa de7iya kafuwaa gede dembbau yeddo.

⁸ “He harggiyaappe geeyida bitanee ba maayuwaa meecco; ba bollan de7iya ikise ubbaa meedetto; ba bollaakka meecetto; yaatikko i geeshsha gidana. Hegaappe guyyiyan, i dunkkaanidosaa yo; shin gidikkonne ba dunkkaaniyaa gelennan laappun gallassaa kareera gam77o.

⁹ Laappuntta gallassan ba huuphiyaa, buuchchaa, deemuwaanne ba bollan de7iya

hara ikise ubbaa meedetto; qassi ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; Hegaappe guyyiyaa, i geeshsha gidana.

10 “Hosppuntta gallasan tilla bollaara de7iya naa77u dorssa maratanne issi laitta gidido issi dorssyo eho; qassi kattaa yarshshuwaassi zaitiyaa munaqettida heezzu kilo giraame xiiliyaanne issi litiro wogaraa zaitiyau heezzantto kushiyaa eho.

11 A geeshshiya qeesee bitaniyaa i ehiidobatuurakka issippe Xoossa Dunkkaaniyaa pengge GODAA sintti shiishsho.

12 “Qeesekka naa77u dorssa maratuppe is-suwaan ekkidi, litiruaassi heezzantto kushe zaitiyaara issippe naaquaawaa yarshsho oottidi shiishsho; he shiishshidoogaa qassi wuxaawuxiyo yarshsho oottidi, GODAA sinttan wuxaawuxo.

13 Yaatidi i he dorssa maraa nagaraa yarshshuwaanne xuuggiyo yarshshuwa shukkiyo geeshsha sohuwan shukko. Nagaraa yarshshuwaadan naaquaawaa yarshshoikka qeesiyaassi imettees; ikka keehippe geeshsha.

14 Qeesee naaquaawaa yarshshuwa suuttaappe guuttaa ekkidi, he geeyiya bitaniyau ushachcha bagga haittaa xeeraa, ushachcha kushiyau wogga biradhdhiyaanne ushachcha tohuwau wogga biradhdhiya tiyo.

15 Hegaappe guyyiyaa, qeesee wogaraa zaitiyaappe guuttaa ekkidi, ba haddirssa kushiyaa gomppan tigo.

16 “Tigidi he haddirssa kushiyaa gomppan de7iya wogaraa zaitiyaa ba ushachcha kushiyaa

biradhdhiyaa naaqqidi, GODAA sinttan laapputoo caccofo.

¹⁷ Yaati simmidi ba kushiyaa gomppan attida zaitiyaappe ekkidi, geeyiya bitaniyau ushachcha haittaa xeeraa, ushachcha kushiyau wogga biradhdhiyaanne ushachcha tohuwau wogga biradhdhiyaa kase naaquwaa yarshshuwaa suuttaa tiyido sohuwan tiyo.

¹⁸ Qassi ba kushiyaa gomppan attida zaitiya qeesee geeyiya bitaniyaa huuphiyan gusso; yaatidi GODAA sinttan he bitaniyaa nagaraa atto giisso.

¹⁹ “Hegaappe guyyiyan qeesee ba tunatettaappe geeyiya bitaniyaa nagaraa atto giissanau nagaraa yarshshuwaassi shiishshido mehiyaa shukkees; hegaappe simmidi qassi xuuggiyo yarshshuwau shiishshido mehiyaa yarshshees.

²⁰ Qassi qeesee he xuuggiyo yarshshuwaa kattaa yarshshuwaara issippe yarshshiyosaa bollan wottidi xuuggees; yaatidi bitaniyaa nagaraa atto giissees; bitaneekka geeshsha gidees.

²¹ “SHin bitanee hegaa ubbaa ehaanau danddayenna manqqa gidikko, GODAA sinttan wuxaawuxidi a nagaraa atto giissanau, ba naaquwaa yarshshuwaassi issi dorssa maraa eho. Qassi kattaa yarshshuwaassikka wogaraa zaitiyan mu-naqettida issi kilo giraame lo77o xiilliyaanne issi litiruwaassi heezzantto kushe zaitiyyaa issippe eho.

²² Qassikka bau danddayidoogaadan naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta, issuwaa nagaraa yarshshuwaassi, issuwaa qassi xuuggiyo yarshshuwaassi eho.

23 “Hosppuntta gallassan ba nagaraappe geeyanau bitanee hageeta qeesiyaakko Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge GODAA sintti eho.

24 Ehin qeesee naaquwaa yarshshuwau ehiido dorssa maraanne zaitiyaa ekkidi, wuxaawuxiyo yarshsho oottidi GODAA sinttan wuxaawuxo.

25 Yaatidi naaquwaa yarshshuwau ehiido dorssa maraa shukko; shukkidi he naaquwaa yarshshuwaa suuttaappe guuttaa ekkidi, ha geeyiya bitaniyau ushachcha haittaa xeeraa, ushachcha kushiyau wogga biradhdhiyaanne ushachcha tohuwau wogga biradhdhiyaa tiyo.

26 Qassi qeesee zaitiyaappe guuttaa ba haddirssa kushiyaa gomppan tigo.

27 Tigidi he haddirssa kushiyaa gomppan de7iya zaitiyaappe ushachcha kushiyaa xeeran guuttaa ekkidi, GODAA sinttan laapputoo caccofo.

28 Qassikka qeesee ba kushiyaa gomppan de7iya zaitiyaappe guuttaa ekkidi, geeyiya bitaniyaassi ushachcha haittaa xeeraa, ushachcha kushiyau wogga biradhdhiyaanne ushachcha tohuwau wogga biradhdhiyaa kase naaquwaa yarshshuwaa suuttaa tiyido sohuwan tiyo.

29 Qassi GODAA sinttan bitaniyaa nagaraa atto giissanau, qeesee ba kushiyan attida zaitiya geeyiya bitaniyaa huuphiyan tiyo.

30 Hegaappe guyyiyan, he aawu bau danddayidoogaadan haraphphe buuba gidin woikko mara haraphphe gidin,

31 issuwaa nagaraa yarshshuwaassi naa77antuwaan qassi xuuggiyo yarshshuwaassi

kattaa yarshshuwaara issippe yarshsho. Qassi qeeseekka he geeyiya bitaniyaassi GODAA sinttan a nagaraa atto giisso.

³² Ba bollan de7iya hanttaara goga harggiyaappe geeyanau koshshiya wogaa polanau manqqotai digido urau de7iya wogai simmi hagaa” yaagiis.

Keetta Bolli Kiyiya Boroquwaa

³³ GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis,

³⁴ “Taani intteyyo aqo oottada immiyo Kanaane biittaa intte geliyo wode, qassi he biittan de7iya intte keettaappe issuwan taani boroquwaa yeddiyo wode,

³⁵ he keettaawai qeesiyaakko biidi, ‘Ta son aiba boroqokko de7ees’ yaagidi yooto.

³⁶ Son de7iyaabai ubbai tuna geetettenaadan, qeesee boroquwaa be7anau gelanaappe kasetidi, son de7iyaabaa ubbaa kare kessanaadan azazo; yaati simmin qeesee be7anau soo gelo.

³⁷ Gelidi be7iyo wode, boroqo sohoi godaa bollan maata milatiya, woikko zo7o meraa bessikkonne qassi godaappe ollatidi giddo gelikko,

³⁸ qeesee sooppe kare kiyidi, keettaa laappun gallassa gakkanaashin gorddo.

³⁹ Laappunta gallasan qeesee he keettaa zaarettidi xeello; xeelliyo wode he boroqoi keettaa godaa bollan aakkikko,

⁴⁰ boroqoi de7iyo shuchchata ubbaa godaappe shoddidi, katamaappe gaxi yaa tunida sohuwau olanaadan azazo.

⁴¹ Qassi godaa meeshido urqqaa so baggaara bookkishin, yuushshi aattidi qoqqofanaadan ootto; yaatidi he qoqqofido urqqaa katamaappe gaxan de7iya tuna sohuwan olona.

⁴² Hegaappe guyyiyan, he shoddido shuchchatu sohuwan hara shuchchata wottona; qassi hara urqqankka keettaa caddona.

⁴³ “SHuchchata shoddirggin, qassi urqqaakka qoqqofidi hara urqqaa caddi simmin, naa77antuwaan simmidi boroqoi keetta giddon aakkikko,

⁴⁴ qeesee hegaa be7o; be7iyo wode boroqoi he keettaa giddon aakkikko, hegee issuwaappe is-suwaaoiqliya boroqo gidiyo gishshau, he keettai tuna.

⁴⁵ Hegaa gishshau i he keettaa, a shuchchaa, a mittaanne i cadettido urqqaa ubbaa kolo; kolidi hegeeta katamaappe gaxi efiidi, tuna sohuwan olo.

⁴⁶ Qassi he keettai gorddiyan takkiyo wodiyan a giddo geliya ooninne sa7ai qammana gakkanaashin tuna.

⁴⁷ He keettan zin77iya uri woikko katta miya uri ba maayuwaa meecco.

⁴⁸ “SHin qeesee yiidi xeelliyo wode, keettai cadetti simmin naa77antuwaan simmidi aakkana xayikko, boroqoi xayiichchido gishshau, he keettai geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso.

⁴⁹ Keettaa geeshshanau naa77u kafota, xiiddaa mittaa, zo7o qacinaanne hiisoophphiyaan boncuwaa eho.

⁵⁰ Kafotuppe issuwaa kerian de7iya pultto haattaa bollan shukko.

⁵¹ Hegaappe guyyiyan xiiddaa, hiisophphiyaan bonccuwaa, zo7o qacinaanne paxa de7iya kafuwaa issippe ekkidi, keriyan de7iya shukkido kafuwaa suuttaaninne pulttuwaa haattan yeggi kessidi, laapputoo he keetaa caccofa.

⁵² Yaatidi he keetaa qeesee kafuwaa suuttan, pulttuwaa haattan, paxa de7iya kafuhan, xiidan, hiisophphiyaan bonccuwaaninne zo7o qacinan geeshsho.

⁵³ Qassi paxa de7iya kafuwaa katamaappe gaxi hini dembbau yeddo. Hegaadan oottidi, keetaa geeshshiyoo wogaa polees; keettaikka geeshsha gidees.

⁵⁴ “Ai hanttaara goga hargge gidikkokka hagee woga; qaachchiyaabaa gidin,

⁵⁵ maayuwaa bollan woi keetaa bollan kiyiya boroqo gidin,

⁵⁶ kixa gidin, xuussa masunttaa gidin woi ilaha gidinkka,

⁵⁷ issibai tuna gidiyoogaanne geeshsha gidiyogaan erissanau hanttaara goga harggiyaanne boroquwaa wogai hagaa” yaagiis.

15

Asaa Bollaappe Goggiya Tunabaa

¹ GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis;

² “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagidi yootite; ‘Ai asa bollaappekka issi aibakko goggikko, he goggiyaabai tuna.

3 He goggiyaabaappe denddidaagan he aawu tuna gidiyo wogai hagaa: He goggiyaabai aggen-nan gogginkka woi qassi goggiyoogaa aggikkokka he a giddon de7iyaabai a tunissee.

4 “‘A bollaappe aibakko goggiyo asi zin77iyo ai hiixikka tuna; qassi i uttiyoobi aiba gidikkokka tuna.

5 A hiixaa bochchiya ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

6 Goggiyaabaara de7iya asi uttidobaa bolli ut-tiya ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

7 “‘Goggiyaabai de7iyo asa bollaa bochchiya ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

8 “‘Goggiyaabai de7iyo asi geeshsha asa bolli cuchchikko, he asi ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

9 “‘Qassi goggiyaabai de7iyo asi uttiyo ai kooraikka tuna.

10 Baappe garssaara de7iyaabaa aibin gidikkokka bochchiya ooninne omarssi gakkanaashin tuna; qassi hegeeta milatiyaabata tookkiya ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

11 “‘Goggiyaabaara de7iya asi ba kushiyyaa meecettennan de7iiddi bochchiyo asi ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

12 “ ‘Qassi goggiyaabai de7iyo asi bochchiyo urqqa miishshaa ubbaa menttite; mittaappe oosettida miishsha ubbai qassi haattan meecetto.

13 “ ‘Goggiyaabai de7iyo asi he goggiyaabaappe geeyiyo wode, bau laappun gallassaa qoodo. Ba maayuwaa meecco; ba bollaaka pultto haattan meecetto; yaatidi i geeshsha gidees.

14 Hosppuntta gallassi naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta ekkidi, Xoossa Dunkkaaniyaa pengge GODAA sintti yidi, qeesiyaayyo eta immo.

15 Immin qeesee haraphphetappe issuwaa nagaraa yarshshuwaassi, naa77anttuwaa qassi xuuggiyo yarshshuwaassi yarshshees; yaatidi qeesee bitaniyaa bollaappe goggiyaabaa gishshau GODAA sinttan a nagaraa atto gissee.

16 “ ‘Ai attuma asinne ba attumatettaappe zeretti gukkikko, ba kumetta bollaa haattan meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

17 Attumatettaappe gukkida zerettai bochchido maayo ubbai woikko galbba ubbai haattan meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

18 Qassi issi attumaasi macca asaara zin77in, a attumatettaappe zeretti gukkikko, naa77aikka haattan meecettona; qassi omarssi gakkanaashin eti tuna.

19 “ ‘Maccaasassi aginan aginan yiya kushe qitai yiikko, laappun gallassa gakkanaashin a tuna; qassi o bochchiya ooninne omarssi gakkanaashin tuna.

20 “ ‘He kushe qitaa wode a zin77iyoobai ubbai tuna; qassi a uttiyoobai ubbaikka tuna.

21 A zin77iyo hiixaa bochchiya ubbai ba maayuwaa meecco; haattankka meecetto; omarssi gakkanaashin i tuna.

22 A uttiyoobaa bochchiya ubbai ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

23 A zin77iyo hiixa gidinkka woikko a uttiyoobaa bochchiya ooninne omarssi gakkanaashin tuna.

24 “Ai attuma asinne he kushe qitaa wode iira zin77ikko, he kushe qitai qassi a bochchikko, laappun gallassa gakkanaashin i tuna; i zin77iyo hiixai ubbaikka tuna.

25 “Issi macca asassi i kushe qitaa wodiyaa gi-dennan hara wodiyian suuttai goggikko, woi qassi i kushe qitaikka ba wodiyapte aattidi eqqennan ixxidi goggikko, i eqqana gakkanaashin a tuna. Ba kushe qitaa wodiyian tuna gidiyoogaadan, he wodekka a tuna.

26 He suuttai ippe goggiyo wodiyian a zin77ido hiixai ubbai, ba kushe qitaa wode a zin77ido hiixaakka mala tuna; qassi a uttiyoobai ubbaikka ba kushe qitaa wode a uttiyoobai tuna gidiyoogaadan tuna.

27 Qassi he tunidabata bochchiya ooninne tuna; i ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

28 “Ippe goggiyaabai eqqikko, a he wodiyapte doommada laappun gallassaa goodu; Hegaapte guyyyiyan, a geeshsha gidana.

29 Hosppuntta gallassan a naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta

ekkada, Xoossa Dunkkaaniyaa pengge qeesiyaakko ehu.

³⁰ Ehin qeesee haraphphetuppe issuwaa nagaaraa yarshshuwaassi issuwaa qassi xuuggiyo yarshshuwaassi yarshsho. Yaatidi qeesee ippe goggiyaabaa tunatettaba gishshau GODAA sinttan i nagaraa atto giissees.

³¹ “Bantta giddon de7iya Xoossa Dunkkaaniyaa tunissidi Israa7eela asai haiqqennaadan, neeni hagaadan oottada eti bantana tunissiyaabaappe shaahettidi de7anaadan naaga.

³² “A bollaappe aibakko goggiyo assassinne a attumatettaappe gukkida zerettan tuniya assasi,

³³ qassi ba kushe qitaa gaasawan tuniya maccaasassi, attuma gidin macca gidin goggiyaabai de7iyo assassinne tunida macca asaara zin77iya attuma assasi imettida wogai hagaa’ yaagite” yaagiis.

16

Nagarai Atto Geetettiyo Gallassaa

¹ Aaroona attuma naati naa77ai GODAA sintti shiiqidi haiqqidoogaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis.

² “Ne ishai Aarooni Taabootaa bollan de7iya atto giyo sohuwaa qum77uwaa sinttan magalashuwaappe guyye baggaara de7iya Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa ubba wode coo gelennaadan ayyo oda. Coo gelikko i haiqqana; aissi giikko, taani shaaraa giddoora atto giyo sohuwaa qum77uwaa bollan qonccais.

3 Aarooni nagaraa yarshshuwaassi issi mirggwuwanne qassi xuuggiyo yarshshuwaassi issi dorssa orggiyaa ekkidi, he Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa gelo.

4 “Aarooni liinuwaappe oosettida geeshsha qoliyaanne liinuwaappe oosettida garssaara maayiyo maayuwaa maayo. Qassi liinuwaappe oosettida danccuwaa dancco; hegaadankka qassi ba huuphiyan liinuwaappe oosettida shaashiyaa enccurssaa wotto. Hageeti geeshsha maayota gidiyo gishshau, i ba bollaa haattan meecettiichchidi maayo.

5 “Israa7eela asaa maabarai nagaraa yarshshuwaassi naa77u deeshsha orggeta, xuuggiyo yarshshuwaassikka issi dorssaa orggiyaa Aaroonassi ehoona.

6 Aarooni ba nagaraanne ba so asaa nagaraa atto giissanau mirggwuuaa yarshsho.

7 Hegaappe guyyian, naa77u deeshsha orggeta efidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen GODAA sinttan esso.

8 Yaatidi he naa77u deeshshatun saamaa yeggo; yeggin issoi GODAASSA; issoi qassi bazzo yeddiy-oogaa gidees.

9 Aarooni GODAASSI saamai kiyido deeshshaa ehiidi, nagaraa yarshsho oottidi yarshsho.

10 SHin bazzo yeddiyo saamai kiyido deeshshaa paxa de7ishin GODAASSI shiishsho; bazzo a yedettiyo wode, asaa nagaraa atto giissee.

11 “Aarooni ba nagaraanne ba so asaa nagaraa atto giissanau, issi mirggwuuaa nagaraa yarshsho oottidi shiishsho. Yaatidi ba nagaraa yarshshuwaassi he korimaa shukko.

¹² Qassi GODAA sinttan de7iya yarshshiy-oosaappe ixaanaa cuwayiyo miishshaa kumettaa bonqquwaanne, liiqi gaacettida naa77u zolle sawiya ixaanaa ekkidi, magalashuwaa giddo echo.

¹³ Ehiidi i haiqqennaadan, ixaanaa cuwai Taabootaa bollan de7iya atto giyo sohuwaa qum77uwaa kammana mala, ixaanaa GODAA sinttan de7iya taman wotto.

¹⁴ Qassi he mirgguwaa suuttaappe guuttaa ekkidi, ba giddo biradhdiyaa an naaqqidi, atto giyo sohuwaa qum77uwau sintta baggaa caccafo; qassi atto giyo sohuwaa qum77uwaappe sintta baggaara de7iya sohuwaakka laapputoo caccafo.

¹⁵ “Hegaappe guyyiyan asaa nagaraa yarshshuwaassi gidiya deeshshaa shukkidi, a suuttaa magalashuwaa giddo echo; ehiidi mirgguwaa suuttaa caccafidoogaadan, atto giyo sohuwaa qum77uwaa sinttaanne atto giyo sohuwaa qum77uwaappe sintta baggaara de7iya sohuwaa caccafo.

¹⁶ Yaatidi Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa Israa7eela asaa tunatettaappenne nagaraappe geeshshees. Qassi eti tunabaa oottishin, eta giddon de7iya Xoossaa Dunkkaaniyaakkha hegaadan oottidi geeshsho.

¹⁷ I Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa gelidi, ba nagaraa, ba so asaa nagaraanne kumetta Israa7eela asaa nagaraa atto giissidi kiyana gakkanaashin, ooninne Xoossaa Dunkkaaniyaakkha giddon de7oppo.

¹⁸ “Hegaappe guyyiyan i GODAA sinttan de7iya yarshshiyosaa kiyidi a geeshsho. Korimaa suuttaappenne deeshshaa suuttaappe guuttaa guuttaa

ekkidi, yarshshiyoosaa yuushuwan de7iya kaceta tiyo.

¹⁹ Qassi he suuttaappe guuttaa ba biradhdhiyan ekkidi, laapputoo caccafidi, Israa7eela asaa tunatettaappe he yarshshosaa geeshsho.

Bazzo Yeddiyo Deeshshaa

²⁰ “Aarooni Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa, Xoossa Dunkkaaniyaanne yarshshiyoosaa geeshshiyo wogaa polidoogaappe guyyiyan, paxa de7iya deeshshaa shiishsho.

²¹ SHiishshidi Aarooni ba naa77u kusheta paxa de7iya deeshshaa huuphiyan wottidi, Israa7eela asaa naaquwaa ubbaa, eta makkala ubbaa, eta nagara ubbaa paaxo; yaatidi he deeshshaa huuphiyan hegaa toosso; toossidi he deeshshaa efaanaadan giigissido asa bollan bazzo yeddo.

²² I deeshshaa bazzo yeddin, deeshshai eta nagara ubbaa tookkidi, asi bainna sohuwaa bazzo bo.

²³ “Hegaappe guyyiyan, Aarooni Xoossa Dunkkaaniyaa bo; biidi Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa gelido wode, kase ba maayido liinuwaappe oosettida maayuwaa qaaridi hegan wotto.

²⁴ Geeshsha sohuwan i ba bollaa haattan meecettidi, hara maayuwaa maayidi kiyo; yaatidi xuuggiyo yarshshuwaa baagaanne asaagaa yarshshidi, ba nagaraanne asaa nagaraa atto giissees.

²⁵ Qassi hegaadankka nagaraa yarshshuwaa handdaa yarshshiyoosaa bollan wottidi xuuggo.

²⁶ “Bazzo yeddiyo deeshshaa efiida bitaneekka ba maayuwaa meecco; ba bollaakka haattan meecetto. Yaati simmidi dunkkaanidosaa yo.

²⁷ “Nagaraa atto giissanau Aarooni Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa gelido wode, nagaraa yarshshuwaa mirggwuwa suuttaanne deeshshaa suuttaa ekkidi geliis; ha77i intte he mirggwuwaanne he deeshshaanne dunkkaanidosaaappe gaxi kessite. Kessidi eta galbbaa, eta ashuwaanne eta tociyaa taman xuuggite.

²⁸ Hegaa taman xuuggida bitanee ba maayuwaa meecco; ba bollaakka haattan meecetto; Hegaappe guyyian, dunkkaanidosaa yo.

Nagaraa Atto Giissiyo Gallassaa Bonchchiyoogaa

²⁹ “Hagee intteyyo merinaukka woga gido: laappunta aginai gelido tammantta gallassan intte huuphiyaa kaushshite; Israa7eela asaa gidin woi qassi intte giddon de7iya hara biitta asa gidinkka, ai ooosonne oottoppite.

³⁰ Aissi giikko, inttena geeshshanau, intte nagaraa atto giissiyo gallassai he gallassa. Inttekka GODAA sinttan intte nagara ubbaappe geeyana.

³¹ Hegee intte waanna shemppuwaa shemppiyo sambbata gallassa. He gallassan intte huuphiyaa kaushshite; hegee intteyyo merinaukka woga gido.

³² Qassi ba aawaa sohuwan qeese gidanaadan tiyettiyaanne dummatiya asi geeshsha gidida liinuwaappe dadettida maayuwaa maayidi, nagaraa atto giissiyo wogaa polo.

³³ I Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa, Xoossaa Dunkkaaniyaa, yarshshiyosaa, qeesetanne Israa7eela asaa ubbaa geeshsho.

³⁴ Israa7eela asaa nagaraa ubbaa atto giissiyo wogaa intte laittan laittan issitoo oottanaadan, hagee intteyyo merinaukka woga gido” yaagiis. Yaagin Muusee GODAI azazidoogaadan oottiis.

17

Suuttai Meetettennabaa Gidiyo Hanotaa

¹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

² “Aaroonassi a attuma naatussinne Israa7eela asa ubbaassi hagaadan yaagada oda; ‘GODAI azazidoogee hagaa:

³⁻⁴ Israa7eela asaappe ooninne boora woi dorssa woi deeshsha Godaassi imota oottidi immanau Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge, Godaa sintti eheennan, ba dunkkaanidosan woikko dunkkaanidosaaappe gaxan shukkikko, he suuttan i oishettees; he asi suuttaa gussiis. Hegaa gishshau i ba asaa giddoppe bohetto.

⁵ Hegaa gishshau Israa7eela asai bantta yarshshuwaa mehiyaa coo dembban shukkiyoogaa aggidi, haa GODAAKKO, Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen de7iya qeesiyaakko echoona. Ehin qeesee hegaa ekkidi, GODAASSI issippetettaa yarshsho oottidi shukko.

⁶ Qassi qeesee Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen de7iya GODAAYYO yarshshiyosaa bollan he suuttaa cacco; handdaakka GODAAYYO sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi xuugga.

⁷ Israa7eela asai GODAA kaalliyogaa aggidi kaallido daidanttatuyyo naa77antto bantta

yarshshuwaa yarshshoppona. Hagee etayyoonne yiya yeleta ubbaayyo merinau woga gido' yaaga.

8 “Eta hagaadan yaaga; ‘Israa7eela asaappe giddin woi eta giddon de7iya hara biitta asaappe gidinkka, ooninne xuuggiyo yarshshuwaa woi hara yarshshuwaa shiishshiyo wode,

9 GODAASSI yarshshanau Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge ehaana xayikko, he asi ba asaa giddoppe bohetto.

10 “‘Israa7eela asaappe woikko eta giddon de7iya hara biitta asaappe ooninne suutta miikko, he suuttaa miya asa bollan taani ta sinttaa tukkana; taani he bitaniyaa asaa giddon bohana.

11 Aissi giikko asho maayida ubbaa de7oi a suuttaa giddon de7ees; suuttaikka qassi de7oi a giddon de7iyoogaappe denddidaagan nagaraa atto giissiyaagaa gidiyo gishshau, intte nagaraa atto giissanaadan, taani intteyyo yarshshiyosaa bollan yarshshanaadan immaas.

12 Hegaa gishshau taani Israa7eela asaa, “Intteppe woikko intte giddon de7iya hara biittaa asaappe ooninne suutta mooppo” yaagaas.

13 “‘Israa7eela asaappe woikko eta giddon de7iya hara biittaa asaappe ooninne miyo do7a woi kafo shankkatidi worikko, a suuttaa sa7an gussidi, biittaa kammo.

14 Aissi giikko asho maayida ubbaa de7oi a suuttaa giddoona. Hegaa gishshau taani Israa7eela asaa, “Asho maayida meretaa ubbaa de7oikka a suuttaa giddon de7iyo gishshau, suuttaa moopite; qassi miya ooninne ba asaa giddoppe bohetto” yaagaas.

¹⁵ “ ‘Israa7eela asa gidin woikko eta giddon de7iya hara biitta asa gidin, ooninne bauta woi do7i oiqqidi woridobaa ashuwaa miikko, ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; yaatidi omarssi gakkanaashin i tuna. Hegaappe guyyiyan, i geeshsha.

¹⁶ Ba maayuwaa meeccana xayikko, ba bollaakka meecettana xayikko, ba nagaraa i bau tookkees’ yaaga” yaagiis.

18

Wogai Teqqido Zin77uwaa

¹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

² “Israa7eela asaa hagaadan yaaga; ‘Taani, GODAI, intte Xoossaa.

³ Intte kase de7ido Gibxxe biittaa asai oottiy-oogaadan oottoppite; woikko ha77i taani inttene efiyo Kanaane biittaa asai oottiyoogaadankka oottoppite; eta wogaakka kaalloppte.

⁴ Intte ta azazuwaa oottite; ta wogaakka naagite; qassi an biite. Taani, GODAI, intte Xoossaa.

⁵ Hegaa gishshau ta azazuwaanne ta wogaa naagikko, intte paxa de7ana. Taani GODAA.

⁶ “Intteppe ooninne ashuwaa amuwaa polanau ba mata dabboora zin77oppo. Taani GODAA.

⁷ Ne ashuwaa amuwaa polanau ne aayeera zin77oppa; zin77ada ne aawaa kaushshoppa. A ne aayyiyo; iira zin77oppa.

⁸ Ne ashuwaa amuwaa polanau ne aawaa machcheera zin77oppa; zin77ada ne aawaa kaushshoppa.

⁹ “‘Ne ashuwaa amuwaa polanau ne michcheera zin77oppa; woi qassi son yelettida woi karen yelettida ne aawaa woi ne aayee na7eerakka zin77oppa.

¹⁰ “‘Ne ashuwaa amuwaa polanau ne na7aa na7eera woikko ne na7ee na7eera zin77oppa. Zin77ikko ne huuphen nena kaushshaasa.

¹¹ Ne ashuwaa amuwaa polanau ne aawaa keetaayee na7eera zin77oppa; a ne michchiyo gidiyo gishshau iira zin77oppa.

¹² Ne ashuwaa amuwaa polanau ne aawaa michcheera zin77oppa. A ne aawau mata dabbo.

¹³ Ashuwaa amuwaa polanau ne aayee michcheera zin77oppa; a ne aayeessi mata dabbo.

¹⁴ Ne aawaa ishaa kalluwaa qaarada ne ashuwaa amuwaa polanau a machcheera zin77oppa; a ne aawaa ishaa machchiyo.

¹⁵ Ne ashuwaa amuwaa polanau ne na7aa keetaayeera zin77oppa; a ne na7aa keettaayyiyo gidiyo gishshau, iira zin77oppa.

¹⁶ Ne ashuwaa amuwaa polanau ne ishaa keettaayeera zin77oppa; zin77ikko ne ishaa kaushshaasa.

¹⁷ “‘Ne ashuwaa amuwaa polanau maccaaseeranne i na7eeranne naa77aara zin77oppa. I na7ee na7eera woi qassi i na7aa na7eerakka zin77oppa; eti iyyo mata dabbo gidiyo gishshau, hegee shaaramuxa.

¹⁸ “‘Ne keettaayyiya paxa de7ishin, ne keettaayee michchiyo dawuttada ne ashuwaa amuwaa polanau iira zin77oppa.

¹⁹ “‘Ne ashuwaa amuwaa polanau kushe qitai yin tuna uttida maccaaseera zin77oppa.

20 “ ‘Neeni tunennaadan ne shooruwaa keet-taayeera zin77oppa.

21 “ Ne Xoossaa sunttaa tunissanau ne naatuppe issuwaanne taman xuuggidi, Molooka giyo eeqaassi yarshhanaadan immoppa. Taani GODAA.

22 “ Maccaasaara zin77iyoogaadan attuma asaara zin77oppa; hegee sheneyiyaabaa.

23 “ ‘Neeni tunennaadan ai meheeranne zin77oppa, qassi maccaasikka meheera zin77anau mehe sintti aadhdhoppo. Hegee wogi bainnabaa.

24 “ Taani intte sinttappe yedettiyo kawotettati ha oosotun tunido gishshau, intte hageeta milatiyaabatun tunoppite.

25 Harai atto eta biittaikka tunido gishshau, a nagaraassi taani a qaxxayaas; qaxxayin biittaikka banan de7iyaageeta cuchchiis.

26 SHin intte ta higgiyanne ta azazuwaa naagiteppe attin, Israa7eela asaa gidin woi intte giddon de7iya hara biitta asappe ooninne hagaa mala tuna oosuwaa oottoppite.

27 “ Intteppe kase ha biittan de7ida asati hagaa mala tunabaa oottido gishshau, biittai tuniis.

28 Intte ha biittaa tunissikko, intteppe kase de7ida kawotettata ha biittai cuchchidoogaadan, inttenakka cuchchennaadan naagettite.

29 Hageeta milatiya tuna oosotuppe issuwaanne oottiya asi de7ikko, he asi ba asaa giddoppe bo-hetto.

30 “ ‘Hegaa gishshau intteppe kase de7ida asati oottido tuna oosota ubbaa oottidi intte tunennaadan, intte ta azazuwaa naagite; taani, GODAI, intte Xoossaa’ yaaga” yaagiis.

19

Geeshhatettaanne Likke Pirddaa Higgeta

¹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

² “Israa7eela asau ubbau hagaadan yaagada yoota; ‘Taani, GODAI, intte Xoossai geeshsha gidiyo gishshau, inttekka geeshsha gidite.

³ “Intteppe issoinne attennan ba aawaanne ba aayyiyo bonchcho; ta Sambbatatakka bonchchite. Taani, GODAI, intte Xoossaa.

⁴ “Tana aggidi eeqatuyyo goinnoppite; woi qassi birataappe seerissidi, xoossata intteyyo medhdhoppite. Taani, GODAI, intte Xoossaa.

⁵ “Intte issippetetaa yarshshuwaa GODAAYYO yarshshiyoo wode, he yarshshoi intte gishshaa ekettanaadan, bessiyaagaadan yarshshite.

⁶ He yarshshoi intte yarshshido gallasan woikko wontteta gallasan meetetto; heezzantto gallassai gakkanaashin attidaagee de7ikko hegee xuugetto.

⁷ Heezzantto gallasan a miikko, hegee sheneyiyaabaa; taani hegaa ekkikke.

⁸ Hegaa miya ooninne ba nagaran i bau oishet-tana; aissi giikko, i GODAAYYO geeshsha gidi-dabaa tunissiis. He asi ba asaa giddoppe bohetto.

⁹ “Intte biittan mokkida kattaa intte cakkiyo wode, gadiyaa gaxaa gakkanaashin cakkoppite; qassi cahaappe simmin de7iya poshiluwaakka poshiloppite.

¹⁰ Ne woiniyaa aifiyaa mule maxada mittaa pol-loyoppa; sa7an wodhdhida woiniyaa aifiyaakka maxoppa; hegaa hiyyeesatussinne betetussi ag-gaaga. Taani, GODAI, intte Xoossaa.

11 “ Intte wuuqqoppite.

“ Worddotoppite.

“ Issoi issuwaa cimmoppite.

12 “ Ta sunttan wordduwan caaqqoppite; yaati di intte Xoossaa sunttaa tunissoppite. Taani GODAA.

13 “ Ne shooruwaa sugoppa; woikko bonqqoppa.

“ Keraa oottiya bitaniyaa damoozaa diggada, issi qammaanne ne matan aissoppa.

14 “ Tulliyaa qanggoppa; woi qassi qooqiyyaa sinttan xubbiyaabaa wottoppa; shin neeni Xoossaassi yayya. Taani GODAA.

15 “ Pirddaa pirddaidda geellayoppa; hiyyeesaa a hiyyeesatettaa gishshau maaddada pirddoppa; duriyaakka a duretettaa gishshau yayyada aggoppa. SHin ne shooruwaayyo tumatettan pirdda.

16 “ Ne asaa giddon iita zigerssaa ekkada yuuyoppa.

“ Ne shooruwaa woriyoobaa aibanne oottoppa. Taani GODAA.

17 “ Ne ishaa ne wozanan ixxoppa.

“ Ne shooruwaa gaasuwan neeni nagara ootenna mala, a seera.

18 “ Haluwaa kiyoppa; qassi ne asaappe issuwaayyoonne uluwan lancce oiqqoppa. SHin ne shooruwaa ne huuphedan siiqa. Taani GODAA.

19 “ Ta azazota naaga.

“ Ne mehiyaappe issi qommo mehiyaa hara qommo dumma mehiyan birassisoppa.

“ Issi shooqan naa77u qommo zerettaa zeroppa.

“ ‘Qassi naa77u qommobaappe dadettida maayo maayoppa.

²⁰ “ Issi asi hara asa gelanau giiga uttida danggiriixeera zin77ikko, qassi he danggiriixiyaakka ba danggiriixetettaappe wozettabeennaaro gidikko, eti qaxxayettanau bessees; shin a ba danggiriixetettaappe wozettabeenna gishshau, eta woranau koshshenna.

²¹ Gidikkonne he bitanee ba naaquwaa yarshshuwaassi gidiya dorssaa Xoossaa Dunkkaaniyaakko GODAA sintti eho.

²² Ehobare qeesee he naaquwaa yarshshuwaas dorssaa ekkidi, bitanee oottido nagaraa GODAA sinttan atto giissees; i oottido nagaraikka atto geetettana.

²³ “ Intte Kanaane biittaa geliyo wode, aifiyaa miyo ai qommo mitta tokkikkokka, he mittaa aifiyaa meetettennabaadan goodite; heezzu laittai wuranaashin he mittaa aifee meetettenna; a mooppite.

²⁴ Oiddantta laittan he mittaa aifee ubbai GODAASSI galatau shiishshiyo geeshsha yarshsho gidaana.

²⁵ SHin he mittaa aifee intteyyo keehi darana mala, ichchashantta laittaa aifiyaa miite. Intte hagaadan oottikko, intte mittaa aifee darana. Taani GODAI intte Xoossaa.

²⁶ “ Suuttai a giddon de7iyo ai ashokka mooppite.

“ ‘Kaayoppite woi shareechchoppite.

²⁷ “ ‘Intte huuphiyaa binnaanaa garssaara yuushshi aattidi qanxxoppite; qassi intte buuchchaakka yuushshi aattidi qanxxoppite.

28 “ ‘Haiqqida asa gishshau intte bollaq qanxxerettoppite; woikko cachchaa malaataa intte bollan kessoppite. Taani GODAA.

29 “ ‘Biittai shaaramuxaa tunatettan kumidaagaa gidenna mala, ne na7iyo shaaramuxaa oosuwaassi aatta immada tunissoppa.

30 “ ‘Ta Sambbatata bonchchite; taayyo goiniyo sohuwaakka bonchchite. Taani GODAA.

31 “ ‘Moitilliya haasayissiyaageetukkonne shareechchotukko booppite; intte tunenna mala eta koyyoppite. Taani, GODAI, intte Xoossaa.

32 “ ‘Puulummidasanne cimida asa be7iyo wode uttidosaaappe dendda eqqa; eta bonchcha; ne Xoossaassi yayya. Taani GODAA.

33 “ ‘Intte biittan inttenaara de7iya betetu bollan sugettabaa oottoppite.

34 Intte biittan inttenaara de7iya bete asa intte biittaa asadan xeellite; a intte huupheden siiqite. Aissi giikko, inttekka kase Gibxxe biittan bete giddidi de7ideta. Taani, GODAI, intte Xoossaa.

35 “ ‘Intte pirddan likkiyooban, meezaanan wot-tidi kiliyoobaaninne makkiyooban worddotoppite.

36 Intte kiliyo meezaanai, intte makkiyoobainne likkiyo miishshati ubbai ikke gidona. Taani inttena Gibxxe biittaappe kessada ehiida GODAA intte Xoossaa.

37 Intte ta higgiyaanne ta azazuwaa ubbaa naagitenne oottite. Taani GODAA’ yaaga” yaagiis.

20

Azazettennan Ixxin Gakkiya Qixaatiyaa

¹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

² “Israa7eela asau hagaadan yaagada yoota, Israa7eela asaappe gidin, woi betidi yiidi Israa7eela giddon de7iya hara biitta asaappe gidinkka, ooninne ba naatuppe issuwaa Molooka giyo eeqaayyo aattidi immikko, he asi haiqqa; he biittaa asai a shuchchan caddidi woro.

³ Taani he bitaniyaa morkkana; a asaa giddoppe shoddada a xaissana. Aissi giikko, i ba naatuppe issuwaa Molooka giyo eeqaayyo immiyoogan, ta Dunkkaaniyaa tunissiis; ta geeshsha sunttaakkaka kaushshiis.

⁴ He bitanee ba naatuppe issuwaa Molookassi immiyo wode, he biittaa asai be7iiddi, shenehoo giikko, qassi bitaniyaakka worennan aggikko,

⁵ taani ta huuphen he bitaniyaanne asaa morkkana; anne Molookaara shaaramuxanau a kaalliya ubbata eta asaa giddoppe bohite.

⁶ “‘Ai asinne tanan ammanettennan ixxidi, moitilliyyaa haasayissiyaageetanne shareechchota oichchanau biikko, taani a morkkana; a asaa giddoppekka a xaissana.

⁷ “Taani, GODAI, intte Xoossaa gidiyo gishshau, simmi intte inttena dummayite; qassi geeshsha gidite.

⁸ Ta higgiyaa naagitenne oottite. Taani inttena geeshshiya GODAATTENNEE.

⁹ “‘Ai asinne ba aawaa woikko ba aayyiyo cayikko haiqqa. I ba aawaa woikko ba aayyiyo cayido gishshau, a suuttaa acoi a bollaana.

¹⁰ “‘Issi asi ba shooruwaa keettaayeera zin77ikko, he zin77ida bitaneenne mishiriyyaa naa77aikka haiqqona.

¹¹ Ba aawaa keettaayeera zin77ida asi ba aawaa kaushshiis; eti naa77aikka haiqqona. Eta suuttaa acoi eta bollaana.

¹² Issi asi ba na7aa keettaayeera zin77ikko, eti naa77aikka haiqqona. Eti tunabaa oottidosona. Eta suuttaa acoi eta bollaana.

¹³ “Issi attuma asi maccaasaara zin77iyoogaadan attuma asaara zin77ikko, eti naa77aikka tunabaa oottido gishshau haiqqona. Eta suuttaa acoi eta bollaana.

¹⁴ Issi asi na7iyoonne aayyiyoonne issippe machchiyaabaa gidikko, hegee tunabaa; intte giddon tunatetti de7enna mala, inne etinne taman xugetttona.

¹⁵ “Issi asi meheera zin77ikko, i haiqqa; he macca mehiyookka worite.

¹⁶ Issi maccaasi meheera zin77ikko he maccaasiyoonne he mehiyaa naa77aakka worite; eti haiqqona. Eta suuttaa acoi eta bollaana.

¹⁷ “Issi asi ba michchiyo ba aawaa na7iyo woikko ba aayee na7iyo machchidi, iira zin77ikko, hegee pokkoba. Eti bantta asaa sinttan haiqqona. I ba michchiyo kaushshido gishshau, ba nagaran bau oishettana.

¹⁸ Issi asi kushe qitai yiido maccaasee kalluwaa qaaridi iira zin77ikko, eti naa77aikka bantta asaa giddoppe bohettona. Aissi giikko i i suuttai goggiyo pultuwaa kalloyiis; akka ba suuttai goggiyo pultuwaa kalloyaasu.

¹⁹ “Ne aayee michcheera woikko ne aawaa michcheera zin77oppa; aissi giikko, hegaa oottiyoogee ba mata dabbuwaa kaushshiyogaa. Intte naa77aikka intte nagaran oishettana.

20 Issi asi ba aawaa ishaa keettaayeera zin77ikko, i ba aawaa ishaa kaushshiis. Eti bantta nagaran banttau oishettana; eti naa77aikka na7a yelennan haiqqana.

21 Issi asi ba ishaa keettaayyiyo machchikko, hegee tunatetta. I ba ishaa kaushshiis; eti naa77aikka na7a yelokkona.

22 “Simmi intte de7anaadan, taani inttena gelissiyo biittai inttena cuchchenna mala, intte ta higgiyaanne ta azazuwaa naagitenne oottite.

23 Taani intte sinttappe xaissiyo asatu de7uwaa wogaa kaaloppite. Eti hagaa ubbaa oottido gishshau, taani eta shenetaas.

24 SHin taani inttena, “Eta biittaa intte laattana; intte he biittaa inttebaa oottanaadan, he maattainne eessai goggiyo biittaa taani intteyyo immana” yaagaas. Taani inttena hara asatuppe dummayaa kessida GODAA intte Xoossaattennee.

25 “Hegaa gishshau intte geeshsha gidida mehetanne kafota geeshsha gidennaageetuppe shaakkidi erite. Taani hageeti intteyyo tuna ga wottido mehetun, kafotuuninne biittan qaaxerettiyaabatun ubban intte huuphiyaa tunissoppite.

26 Taani GODAI geeshsha gidiyo gishshaunne intte tabaa gidana mala inttena hara asaappe dummayido gishshau, inttekka taayyo geeshsha gidite.

27 “Issi attuma asi woikko macca asi moitilliyaara haasayiyaagaa woikko shareechcho gidikko, eti haiqqanau bessees. Eti shuchchan cadettona. Eta suuttaa acoi eta bollaana’ yaaga” yaagiis.

21

Qeesetu Geeshshatettaa

¹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis, “Qeese gidiya Aaroona attuma naatussi hagaadan yaagada oda; ‘Intteppe ooninne

² ba mata dabbo, ba aayee, ba aawaa, ba attuma na7aa, ba macca na7ee, ba ishaa,

³ woikko azina gelennan, a son de7iya ba michchee ahaa gidana xayikko, haiqqida asa ahaa oogaanne bochchidi, bana tunissoppo.

⁴ Qassi ekuwaaninne geluwan dabbotida asa ahaa bochchidikka bana tunissoppo.

⁵ ‘Qeeseti haiqqidabau kayyottanau bantta huuphiyaa meedettoppona; bantta buuchchaakka qanttan qanxxoppona; woi qassi bantta bol-laakka qanxxerettoppona.

⁶ Eti bantta Xoossaayyo geeshsha gidona; qassi bantta Xoossa sunttaakka tunissoppona. Aissi giikko eti GODAAYYO taman xuuggidi yarshshiyo, qumaa yarshshuwaa shiishshiyaageeta; hegaa gishshau, eti geeshsha gidanau bessees.

⁷ ‘Qassikka qeeseti shaaramuxa maccaasa, geela7otettai ekettiichchido maccaasa, woikko azinai yeddido maccaasa ekkoppona. Aissi giikko, qeeseti bantta Xoossaayyo geeshsha.

⁸ Qeesee intte Xoossaassi qumaa yarshshuwaa shiishshiyaagaa gidiyo gishshau, i hara asaappe dummatto. Taani inttena geeshshiya intte GODAI geeshsha gidiyo gishshau, ikka geeshsha gido.

⁹ Ai qeesiyaa na7iyo gidikkokka shaaramuxada bana tunissikko, hinna ba aawaa kaushshaasu. A taman xuugtada haiqqu.

¹⁰ “‘Qeese ubbatu halaqai, a huuphiyan tiyettiyo zaitee gukkido gishshaunne i qeesetettaa maayuwaa maayanau dummatida asa gidiyo gishshau, ba huuphiyaa binnaanaa kallo wottoppo; woikko ba maayuwaakka pooshshoppo.

¹¹ Ai ahaa gidikkokka, de7iyoosaa i geloppo; harai atto ba aawaa woikko ba aayee ahaa gidikkokka, bana hegan tunissoppo.

¹² A geeshshanau tiyiyo Xoossaa zaitee a bollan de7iyo gishshau, qeesee Xoossaa Dunkkaaniyaappe kiyoppo; Xoossaa Dunkkaaniyaakkka tunissoppo. Taani GODAA.

¹³ “‘Qeesee geela7o macca na7a ekko.

¹⁴ Azinai haiqqido maccaasiyo, woi azinai yeddido maccaasiyo, woi shaaramuxa maccaasiyo machchoppo. SHin ba asaa giddoppe geela7o macca na7a dooridi machcho.

¹⁵ Yaanana xayikko, i ba asaa giddon ba zeretta gidiya ba naata tunissana. Taani a geeshshiyaagee, GODAATTENNEE’ yaaga” yaagiis.

¹⁶ GODAI Muusa, hagaadan yaagiis;

¹⁷ “Neeni Aaroonassi hagaadan yaagada oda; ‘Sinttaara yiya ne zerettaappe bollai tilla gi-denna asi ooninne qumaa yarshshuwaa taayyo immanau shiiqoppo.

¹⁸ Aissi giikko bollai tilla gi-denna asi ooninne shiiqanau bessenna. Qooqe, woikko wobbe, woi som⁷⁷oi narphphettido, woi palaha bollai de7iyo asi,

¹⁹ woi toho woi kushe silai,

20 woi quunai, woi dinkkee, woi aifee sakkiyo asi, woi puusoi oiqqido asi, woi ilahai oiqqido asi, woi mureessa gidinkka bollai tilla gidenna asi, ooninne shiiqoppo.

21 Qeesiyaa Aaroona zariyaappe bollai tilla gidenna asi ooninne GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshanau shiiqoppo. Ayyo bollai tilla gidennaagaa gidaappe hini baggan, ba Xoossaassi qumaa yarshshuwaa shiishshanau i bessenna.

22 I geeshsha qumaanne qassi ubbappe aadhdhiya geeshsha gidiya ba Xoossaa qumaa maanau danddayees.

23 SHin ayyo bollai tilla gidenna gishshau, i ta Dunkkaaniyaa tunissennaadan, magalashuwaakko woi yarshshiyooosaakko shiiqoppo. Aissi giikko, eta geeshshiyaaagee taani GODAATTENNEE' yaaga" yaagiis.

24 Yaagin Muusee Aaroonassi, a attuma naatussinne Israa7eela asaassi ubbaassi hagaa yootiis.

22

Imotu Geeshshatettaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

2 "Ta geeshsha sunttaa eti tunissenna mala, Israa7eela asai taayyo dummayido imota Aarooninne a attuma naati bonchchuwan ekkidi, geeshshatettan naagana mala, etau yoota. Taani GODAA.

3 "Etau hagaadan yaaga; 'Sinttaara yiya yeleta ubban intte zariyaappe ooninne tuni uttidi, Israa7eela asai GODAAYYO dummayido geeshsha

yarshshuwaakko shiiqikko, he asi ta sinttaappe xayo. Taani GODAA.

⁴ “Aaroona zariyaappe hanttaara goga harggee de7iyo, woikko bollaappe aibakko goggiyo ooninne geeyana gakkanaashin, geeshsha yarshshuwaappe mooppo. Ahaa bochchidi tunidabaa woikko a attumatettaappe zeretti gukkido ura bochchiya ooninne tuna.

⁵ Woi qassi sa7aara gooshettiya, tunissiyaabata, woi ai mala tunatetta gidikkonne tunissiya asa bochchiya uri,

⁶ woi hegaa malabaa aibanne bochchiya asi, omarssi gakkanaashin i tuna; ba bollaa haattan meecettennan de7iiddi, he geeshsha yarshshuwaappe i maanau koshshenna.

⁷ Awai wulliyo wode i geeshsha gidees; Hegaappe guyyiyan, he geeshsha yarshshuwaappe bana gakkiyaagaa mo.

⁸ Bau haiqqidabaa woikko do7i worido mehe asho mooppo; hegee tunissiyaabaa. Taani GODAA.

⁹ “Qeeseti ta wogaa naagona; naagennan ixxikko, eti a tunissidi a nagaran haiqqana. Eta geeshshiyaagee taani GODAA.

¹⁰ “He geeshsha yarshshuwaappe qeesiyaa so asaappe attin, hara asi mooppo; qeesiyaa so yiida imattaa gidin, woi qaxarettidi oottiya ashkkara gidinkka mooppo.

¹¹ SHin qeesee ba biran shammido aillee woikko a son yelettida aillee he qumaappe mo.

¹² Qeese gidenna hara asa gelida qeesiyaa na7iyaa he geeshsha yarshshuwaappe muuppu.

13 SHin qeesiyaa na7iyaa azini haiqqin, woikko azini yeddin, na7a yelennan kase ba geela7otettan de7iyoogaadan simmada ba aawaa soo yiikko, a ba aawaa gakkiya qumaappe mu. SHin hara asi ooninne hegaappe mooppo.

14 “Issi asi erennan de7iiddi geeshsha yarshshuwaappe miikko, he i miido qumaa waagaa bolli xeetaappe laatamu kushiyaa gujjidi qeesiyaassi immo.

15 Israa7eela asai GODAASSI yarshshiyo geeshsha yarshshuwaape qeeseti tunissoppona.

16 Eti bantta ehiido geeshsha yarshshuwaape banttau miidi, bantta nagaran oishettanaadan, qeeseti oottanau koshshenna. Aissi giikko, eta geeshshiyaagee, taani GODAA!’ yaaga” yaagiis.

Ekettenna Yarshshota

17 GODAI Muusa hagaadan yaagiis,

18 “Aaroonassi, a naatussinne Israa7eela asa ubbaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Israa7eela asaappe gidin woikko eta giddon de7iya betiyaappe ooninne GODAAYYO xuuggiyo yarshshuwaape ba dosan coo immiyo woi ba shiiquwaa gattanau yarshshiyo wode,

19 he yarshshoi ekettana mala, mirguwaappe woi dorssaappe woikko deeshshappe tilla bol-laara de7iya attumaagaa gido.

20 Bollai tilla gidennaagee aiba gidikkonne ekettenna gishshau, hegaa shiishshoppa.

21 “Qassi oona gidikkonne ba shiiquwaa gattanau issippetettaa yarshshuwaape GODAASSI yarshshiyo wode, woi qassi ba mehiyaappe ba dosan coo immiyo imotaa GODAASSI shiishshiyo

wode, hegee ekettana mala i tilla bollaara de7iyaagaa gido.

²² Intte mehiyaappe qooqiyaa, woi mequwaa, woikko gunddaa, woikko giifya masunttai, woikko puusoi, woikko ilahai de7yoogaa GODAASSI yarshshoppite; qassi taman xuuggiyo yarshsho oottidikka yarshshiyosaa bollan GODAAYYO shiishshoppite.

²³ A bollan palaha meretai woi pacabai de7iyo korimaa woi dorssaa issi asi ba dosan coo immiyo yarshshuwaassi shiishshanau danddayees; shin shiiqo gato gidikko, hegee ekettenna.

²⁴ Sanggisettidaagaa woikko qoxettidaagaa woikko kaattai masunxxidoogaa woikko qanxxettidaagaa GODAAYYO yarshshoppite. Intte biittan hegaa malabaa ootoppite.

²⁵ Intte giddon de7iya allaga asatuppe ekkido hegaa mala mehiyaakka intte Xoossaassi quma oottidi shiishshoppite. Eta bollai tilla gidennaa-gaa gaasuhan etan wotoi de7iyo gishshau, eti intte gishshaa ekettokkona' yaaga" yaagiis.

²⁶ Qassikka GODAI Muusa hagaadan yaagiis,

²⁷ "Miizza mari woi dorssa mari woikko deeshsha mari yelettiyo wode, laappun gallassaa ba aayeera takko. Hosppuntta gallassaappe doommidi, GODAAYYO taman xuuggidi shiishshiyi yarshsho oottidi shiishshanau danddayettes.

²⁸ Miizziyo, dorssiyo, woi deeshshiyi i maraara issi gallassi shukkoppite.

²⁹ "Intte galataa yarshshuwaay GODAAYYO shiishshiyi wode, intte yarshshoi ekettanaadan yarshshite.

³⁰ He yarshshoi he gallassikka meetetti agganaau koshshees; appe aibanne wonttossi ashshoppite. Taani GODAA.

³¹ “Ta azazuwaa naagitenne oottite. Taani GODAA.

³² Qassi ta geeshsha sunttaa intte tunissoppite; Israa7eela asaa giddon taani geeshsha gidiyoogee erettanau bessees. Inttena geeshshiyaagee, taani GODAA.

³³ Intteyyo Xoossaas gidanau, inttena Gibxxe bittaappe kessidaagee tana. Taani GODAA” yaagiis.

23

Ammano Baalaa Bonchchiyo Maaraa

¹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

² “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Geeshsha yaa7a gi awaajjidi, intte bonchchanau bessiya keerettida GODAA baalati hageeta.

³ “Intte usuppun gallassaa oosuwaa ootteeta; shin laappuntta gallassi intte shemppiyo Sambata gallassa; he gallasan geeshsha yaa7aa shiqite; aiba oosonne oottoppite; intte de7iyo sohuwan ubban hegee GODAASSI Sambbata.

Paasikaa Baalaanne Oittaa Baalaa

(Qoodaabaa 28:16-25)

⁴ “Eta wodiyen wodiyen geeshsha yaa7a ootti awaajjidi intte bonchchanau bessiya GODAA baalati hageeta.

⁵ Koiro aginan tammanne oiddantto gallassi sa7ai omariyo wode, GODAA Paasikai doommees.

⁶ “Qassi he aginankka tammanne ichchashantto gallassai GODAA Oittaa Baalaa

gallassa; hegaa gishshau laappun gallassatun irshshoi gelibeenna oittaa miite.

⁷ He gallassatuppe kiro gallasan geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssya ooso aibanne oottoppite.

⁸ Laappun gallassa ubbaa GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaan shiishshite; laappunta gallasan qassi geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssya ooso aibanne oottoppite' yaaga" yaagiis.

Baira Kattaa

⁹ GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

¹⁰ "Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; 'Taani intteyyo immiyo biittaa gelidi, intte kattaa cakkiyo wode, he kattau kiro aifiya mirqqiyaa qeesiyaakko ekki yiite.

¹¹ GODAI inttebaa ekkana mala, Sambbata wonttetta gallassi qeesee he mirqqiyaa GODAA sinttan pudenne duge wuxaawuxo.

¹² He intte mirqqiyaa wuxaawuxido gallassi tilla bollaara de7iya issi laitta dorssa orggiyaa xuuggiyo yarshsho oottidi GODAAYYO shiishshite.

¹³ He yarshshuwaara issippe wogaraa zaitiyan munaqettida naa77u kilo giraame lo77o xiilliya kattaa yarshsho oottidi shiishshite; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana; hegaarakka qassi issippe issi litiro gidiya woiniyaa eessaa shiishshite.

¹⁴ Ha yarshshuwaan intte intte Xoossaassi shiishshiyoo gallassai gakkanaashin, ooratta gakkida kattaappe oittaa, woi xiixaa gidin, qayyiyaan gidinkka mooppite. Hagee intte

de7yooisan ubban sinttaara yiya yeletau ubbau
merinau woga.

*Saaminttatu Baalaa
(Qoodaabaa 28:26-31)*

15 “Intte wuxaawuxiyo yarshshuwa
mirqqiyaa ehiido Sambbata wonttettap
doommidi, laappun saamintta kumettaa qoodite.

16 Laappuntta Sambbataa wonttetta gallassai
gakkanaashin, ishatamu gallassaa qoodidi,
ooratta gakkida kattaa yarshshuwa GODAASSI
shiishshite.

17 Intte aqiyso sohuwaappe naa77u kilo gi-
raame gidiya lo77o xiilliyaappe irshshuwa
yeg-gidi uukkido naa77u oittaa wuxaawuxanau ekki
yiite. Hegee koiro gakkida kattaa aifiyaappe GO-
DAASSI yarshsho gidees.

18 He oittaara issippe tilla bollaara de7iya
issi laitta gidido laappun dorssa marata,
issi mirguwaanne naa77u dorssa orggeta
shiishshite. Kattaa yarshshuwaaranne ushshaa
yarshshuwaara issippe GODAAYYO taman
xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi
yarshshite.

19 Qassi issi deeshsha orggiyaa nagaraa
yarshshuwaassi, issi laitta gidido naa77u
dorssa orggetakka issippettaa yarshshuwaassi
shiishshite.

20 “Qeesee he koiro gakkida kattaa aifiya
oittaanne he naa77u dorssata wuxaawuxiyo
yarshsho oottidi, GODAA sinttan wuxaawuxees;
hegeeti GODAASSI geeshsha; qassi qeesiyaassikka
qommo.

21 He gallassikka awaajjidi geeshsha yaa7aa shiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite. Hagee intte de7yoosan ubban sinttaara yiya yeletau ubbau merinau woga.

22 “Intte biittan mokkida kattaa intte cakkiyo wode, intte shooqaa gaxaa gakkanaau cakkoppite; cakkishin attiya poshiluwaakka qoroppite; hegaa hiyyeesatuyyoonne betetuyyo aggiigite. Taani, GODAI, intte Xoossaa’ yaaga” yaagiis.

*Malkkataa Punniyo Baalaa
(Qoodaabaa 29:1-6)*

23 GODAI Muusa hagaadan yaagiis,

24 “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Laappuntta aginan koiro gallassaa shemppo gallassaa oottidi bonchchite; hassayissuwaa malkkataikka punettiyo wode, geeshsha yaa7aa shiiqite.

25 He gallassan GÖDAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshiteppe attin, daafurssiya ooso aibanne oottoppite’ yaaga” yaagiis.

*Nagaraa Atto Giissiyo Gallassaa
(Qoodaabaa 29:7-11)*

26 GODAI Muusa hagaadan yaagiis,

27 “Ha laappuntta aginaayyo tammantta gallassai nagaraa atto giissiyo gallassa; he gallassi geeshsha yaa7aa shiiqite; qassi intte huuphiyaa kaushshite; yaatidi GÖDAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshite.

28 He gallassai GODAA intte Xoossaa sinttan intte nagarai atto geettana mala, intte nagaraa atto giissiyo gallassa gidiyo gishshau, he gallassi aiba oosonne oottoppite.

29 He gallassi banatettaa kaushshenna asi ooninne ba asaa giddoppe bohetto.

30 He gallassi aiba ooso gidikkonne oottiya asa taani a asaa giddoppe xaissana.

31 He gallassi aiba oosonne oottoppite. Hagee intte de7yoosan ubban sinttaara yiya yeletau ubbau merinau woga.

32 Hegee intte waanna shemppuwaa shemppiyo Sambbata gallassa. He gallasan intte huuphiyaa kaushshite. He aginan uddufuntta gallasan omarssaappe doommidi, tammanta gallassaa omarssai gakkanaashin, intte Sambbataa bonchchite” yaagiis.

*Daase Baalaa
(Qoodaabaa 29:12-40)*

33 GODAI Muusa hagaadan yaagiis,

34 “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Ha laappunta aginan tammanne ichchashantta gallassaappe doommidi, laappun gallassai GODAAYYO Daase Baala.

35 He gallassatuppe kiro gallasan geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite.

36 Laappun gallasan ubban GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshite; hosppuntta gallasan qassi geeshsha yaa7aa shiiqite; GODAAYYO taman yarshshiyo yarshshuwaakka shiishshite. He gallassai intte shiiquwaa poliyo gallassa gidiyo gishshau, daafurssiya ooso aibanne oottoppite.

37 “Taman xuuggiyo yarshshuwaanne kattaa yarshshuwaa, qassi hara yarshshota ubbaanne

ushshaa yarshshuwaa, koshshiyaagaa keenaa
keerido gallassan GODAASSI shiishshanau, intte
geeshsha yaa7a oottidi awaajjana GODAA baalati
hageeta.

³⁸ Ha baalati GODAA Sambbatatuppe, intte
imota oottidi GODAAYYO immiyoobatuppe, shi-
iquwaa gattiyooobatuppenne intte intte dosan coo
immiyoobatuppe dumma.

³⁹ “Laappunta aginan tammante
ichchashantta gallassan intte biittan mokkidabaa
cakkidi shiishshidoogaappe guyyiyan, GODAA
baalaa laappun gallassaa bonchchite; kiro
gallassainne hosppuntta gallassai intteyyo
waanna shemppo gallassa.

⁴⁰ Kiro gallassan lo77o mittaa aifiyaappe,
zambbaa tashiyaappe, irxxa haittaara de7iya
mittaa tashiyaappenne shaafa lanqgen dicciya
lee7e mittaappe ekkidi, GODAA intte Xoossaa
sinttan ufaittiiddi, laappun gallassaa baalaa
bonchchite.

⁴¹ He baalaa laittan laittan laappun gallassaa
GODAASSI bonchchite. Hegee sinttaara yiya yele-
tau ubbau merinau woga. Intte hegaa laappunta
aginan bonchchite.

⁴² He laappun gallassaa intte daasiyan de7ite;
Israa7eela biitta asa gidiya ubbai daasiyan de7ite.

⁴³ Hegee sinttaara yiya yelatai ubbai Israa7eela
asaa taani Gibxxeppe kessido wode, eti daasiyan
de7anaadan oottidoogaa eranaassa. Taani GO-
DAA intte Xoossaa’ yaaga” yaagiis.

⁴⁴ Hegaadan oottidi, Muusee GODAA Baalata
bonchchiyo wogaa Israa7eela asaayyo yootiis.

24

Xomppetu Naaguwaa

¹⁻² GODAI Muusa hagaadan yaagiis, “Xomppee to7ennan eexxiiddi de7ana mala, assi koshshiya zaitiyaa wogaraa teeraa caddidi gum77in kiyiya geeshshaa neeyyo ehaana mala, Israa7eelata azaza.

³ Xoossaan Dunkkaaniyaa giddon de7iya markkatettaa magalashuwaappe kare baggaara, omarssappe maallado gakkanaashin, Aarooni GODAA sinttan he xomppiyaa ubba wode eetto. Sinttaara yiya yeletau ubbau hegee merinau woga.

⁴ Xomppiyaa wottiyo, walahi bainna worqqa ballaa bolli de7iya xomppeti GODAA sinttan ubba wode eexxanaadan Aarooni naago.

Xoossaassi SHiishshiyoo Oittaa

⁵ “Tammanne naa77u kilo giraame gidiya liiqo xiiliyaa ekkada 12 oittaa uukka.

⁶ He oittata usuppunaa usuppunaa naa77u maaran GODAA sinttan de7iya walahi bainna worqqa xaraphpheezaa bollan wotta.

⁷ GODAASSI taman xuugganau shiishshido qumaa yarshshuwaa gidiyoogaa erissanau, naa77u maaratu lanqqiyan lanqqiyan geeshshaa ixaanaa wotta.

⁸ Ha oittaa Sambbatan Sambbatan ubba wode Aarooni GODAA sinttan Israa7eela asaa gishshaa wotto. Hegee Israa7eela asai ubba wode oottanau koshshiya qaalaa maachchaa.

⁹ Hegee Aaroonassinne a attuma naatussi imetto; i GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaaappe wogaadan Aaroonanne a naata

gakkiya ubbaappe aadhdhiya geeshsha shaaho gidiyo gishshau, eti hegaa geeshsha sohuwan moona” yaagiis.

Likkenne Suure Pirddaa Leemisuwaan

¹⁰ Aayen Israa7eela asa, aawan qassi Gibxxe asa gidiya issi bitanee de7ees. Issi gallassi i hara Israa7eela asa gidiya issuwaara heeran warettiis.

¹¹ Ha ayyo aayyiyyaa Israa7eela asa gidido bitanee warettaa giddon GODAA sunttaa cayiis. Yaatin a Muusekko ehiidosona. He bitaniyaa aayyiyyaa Daana yaraa gidiya Xiibira na7iyo. I sunttaikka SHalomiiito.

¹² Ha bitaniyaa waatanaakko GODAA shenee etayyo qonccana gakkanaashin, eti a qasho keettan wottidosona.

¹³ GODAI Muusa hagaadan yaagiis,

¹⁴ “He cayida bitaniyaa dunkkaanidosaaappe gaxi kessa; i cayishin siyida asai ubbai bantta kushiyaa a huuphiyaa bollan wottona; yaatobare Israa7eela asaa maabarai ubbai a shuchchan cad-didi woro.

¹⁵ Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Ai asinne ba Xoossa cayikko, i ba nagaran oishet-tana.

¹⁶ GODAA sunttaa cayiya asi haiqqa; Israa7eela asaa maabarai ubbai a shuchchan caddo. Betidi yiidaagaa gidin woi biitta asa gidinkka GODAA sunttaa cayikko haiqqa.

¹⁷ “Asa woriya asi haiqqa.

¹⁸ Asa mehe woriya asi ooninne ba worido mehiyaa gishshaa paxa mehiyaa qanxxo.

¹⁹ Issi asi ba shooruwaa qohikko, i oottidoori-dan a bollankka oosetto.

20 Mentikkō meqquo; aife gishshaa aife; achcha gishshaa achcha. Asa bollan qohuwaa gattida oonikka i gattido qohuwaa malai a bollankka gakko.

21 Mehe worida asi mehiyaa qanxxo; shin asa worida asi haiqquo.

22 Betiyaukka Israa7eela asau higgee issi mala gido; aissi giikko taani GODAA intte Xoossaa' yaaga" yaagiis.

23 Hegaa ubbaa Muusee Israa7eela asau ubbau yootiis; yootin eti he cayida bitaniyaa dunkkaanidosappe gaxi kessidi, shuchchan caddidi woridosona. Yaatidi Israa7eela asai GODAI Muusa azazidoogaadan oottidosona.

25

Sambbata Laittaa

1 Siinaa Deriyaa bollan GODAI hagaadan yaagiis;

2 "Neeni Israa7eela asaassi hagaadan yaagada yoota; 'Taani intteyyo immiyo biittaa intte geliyo wode, biittaikka GODAA Sambbataa bonchcho.

3 Usuppun laittaa kumettaa intte shooqan zerite; qassi usuppun laittaa kumettaakka intte woiniyaa turaa xeeraa xunqqite; a aifiyaakka maxidi ekkite.

4 SHin laappuntta laittai biittaayyo shemppo Sambbata; hegee GODAAYYOOKKA Sambbata. He laappuntta laittan intte shooqan zeroppite; intte woiniyaa xeeraakka xunqqoppite.

5 Intte biittan azabba gididi mokkiyaabakka cakkoppite; qassi xunqquennan de7ishin coo aifida

woiniyaakka shiishshoppite. He laittai biittaassi muleera shemppo laittaa gido.

⁶⁻⁷ He Sambbata laittan biittai oosettana xayikkonne intteyyo, intte maccanne attuma ashkkaratuyyo, intteyyo keraa oottiyaageetuyyo, betidi yiidi inttenaara de7iyaageetuyyo, intte mehiyaayyoonne intte biittan de7iya do7atuyyo gidiya qumaa immana; biittai mokkiyoobai ubbai meetetfo.

Aawubai Aawussi Simmiyo Laittaa

⁸ ‘Laittatu giddon de7iya laappun Sambbatata qooda; laappun Sambbatatu laittaa qoodai laapputoo laappuna; hegeekka oitamanne uddufun laitta.

⁹ Hegaappe guyyian, laappuntta aginan, tammantta gallasan bonchchettiya nagaraa atto giisiyo gallasan malkkataa punniya asa intte biittan ubban kiittite.

¹⁰ Ishatamantto laittaa dummayidi, he biittan de7iya ubbaassi birshshettaa awaajjite. Hegee intteyyo Ishatamanto Laittaa Baalaa. He wodiyan intte ubbaikka intte gadiyaunne intte yarau yarau simmите.

¹¹ He laittai intteyyo Ishatamantto Laittaa Baala. He laittan zeroppite; azabba gididi mokkidabaakka cakkoppite; qassi intte a xeeraa xunqennan aifida woiniyaa aifiyaakka shiishshoppite.

¹² Hegee Ishatamantto Laittaa Baala gidiyo gishshau, i intteyyo geeshsha; goyennan coo dembban mokkidabaa miite.

¹³ ‘Ha Ishatamantto Laittaa Baalaa wode asi ubbi ba gadiyau simmo.

14 “ ‘Intte intte shooruwaappe gadiyaa sham-mikko, woi qassi ayyo baizzikko, issoi issuwaa cimmoppite.

15 Intte Ishatamantto Laittaa Baalaappe guyyyian de7iya laittatu qoodaadan intte shooruwaappe shammite; intte shoroikka qassi gadee kattaa mokkanau de7iyo laittatu qoodaadan baizzo.

16 Laittatu qoodai daro gidikko, waagai da-rees; laittatu qoodai guuxxikko, waagaikka gu-uxxes. Aissi giikko, intte cakkana kattaa cahaa qoodaadan intte shooroi intteyyo baizzees.

17 Intte issoi issuwaa cimmoppite; shin intte intte Xoossaassi yayyite. Taani GODAI, intte Xoos-saa.

Laappuntta Laittaa Metuwaa

18 “ ‘Ta azazuwaa oottite; ta higgiyaakka naagitenne oottite; yaatikko intte ha biittan sarotettan de7ana.

19 Biittai ba aifiyaa intteyyo immana; immin intte kallana gakkanaashin maana; qassi he biit-tankka intte sarotettan de7ana.

20 Intte, “Nuuni zerana xayikko, qassi kattaakka cakkidi shiishshana xayikko, laappuntta laittan ai maanee?” giikko,

21 taani usuppuntta laittan ta anjuwaa intte bollan kiittana; yaatobare biittai heezzu laittau gidiya aifiyaa aifana.

22 Hosppuntta laittan intte biittan zeriyo wodekka, kase shaachcha kattaa maana; qassi intte zeriyo kattaa aifiyaa uddufuntta laittan shiishshana gakkanaashinkka, shaachcha kattaa maana.

Aquwaa Zaariyo Wogaa

23 “ ‘Biittai tabaa gidiyo gishshaunne inttekka ha biittan imattanne bete gididi de7iyo gishshau, biittaa naa77antto simmennaadan baizzoppite.

24 Intte oiqqido biittan ubban de7iya gadiyaa gadiyaawati wozana mala, eta maataa naaganau koshshees.

25 “ ‘Ne ishai hiyyeesidi ba gadiyaappe baizzikko, ayyo matattiya dabboi yiidi, he gadiyaa ayyo wozo.

26 Ayyo he gadiyaa woziya dabboi xayikko, qassi ikka simmi duretidi woziyoo miishshaa demmikko,

27 ba baizzido wodiyaaappe doommidi de7iya laittaa qoodidi, attida laittaa miishshaa shammidaagaayyo zaaro; yaatidi i ba gadiyau simmo.

28 SHin ayyo he gadiyaa wozanau gidiya miishshi xayikko, Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin gadee shammida bitaniyaa kushiyian gam77o; Ishatamantto Laittaa Baalaa wode, a gadee ayyo simmo; ikka ba gadiyau simmo.

29 “ ‘Gimbetti uttida katamaa giddon issi asi de7iyo keettaa hara urau baizzikko, i baizzoosappe biidi issi laittaa gakkanaashin de7iya wodiyian zaaridi wozanau au maatai de7ees.

30 Issi laitta kumettaa giddon wozana xayikko, he gimbettida katamaa giddon de7iya keettai shammidaagaayyo na7aa na7au merinau abaa gidees. Ishatamantto Laittaa Baalaa wodekka simmenna.

³¹ SHin gimbettibeenna heeratun de7iya keettati shooqa mala. Eti wozettoosona; Ishatamantto Laittaa Baalaa wodekka baizzidaagau simmoosona.

³² “Gidikkonne Leewatu katamatun de7iya bantta keettaa Leewati bantta koyido wodiyen wozi ekkanaau danndayoosona.

³³ Leewatuppe issi asi eta katamaa giddon de7iya keettaa baizzidi wozana xayikko, he eta katamaa giddon de7iya keettai Ishatamantto Laittaa Baalaa wode simmees. Aissi giikko, Leewatu katamaa giddon de7iya keettati Israa7eela asaa giddon Leewatussi aqo.

³⁴ SHin eta katamaa yuushuwan eta ubbaassi issippe de7iya biittai etau merinau aqo gidiyo gishshau baizettenna.

Manqqida Asau Tal77iyoogaa

³⁵ “Qassi ne ishai hiyyeesidi bana danndayana xayikko, imattadaaninne betedan i nenaara de7ana mala, neeni a maadda.

³⁶ Ne ishaa nenaara wottanau appe dichchaa ekkoppa; woikko wore mooppa. SHin neeni ne Xoossaassi yayya.

³⁷ Ne bira ayyo dichchau tal77oppa; ne qumaakka ayyo woriyan baizzoppa.

³⁸ Intteyyo Kanaane biittaa immanaunne intte Xoossaa gidanau, inttena Gibxxe biittaappe kessidaagee, taani GODAI, intte Xoossaa.

Ailleti Ailletettaappe Kiyiyoogaa

³⁹ “Neeyyo dabbo gidiya Israa7eela asi hiyyeesidi, bana neeyyo aillettetau baizzikko, neeni a ailledan ootissoppa.

40 I keraa oottiya asadaaninne betedan nenaara de7o; Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin i neeyyo ootto.

41 He wode i ba naatuurakka issippe ne sooppe kiyidi ba keettaa asaakko bo; ba aawaa gadiyaakkokka simmo.

42 Israa7eelati taani Gibxxe biittaappe kessido ta ailleta gidiyo gishshau, eti aillettetau baizettoppona.

43 Neeni eta meqettaa iitada haaroppa; shin neeni ne Xoossau yayya.

44 “Neeyyo attumanne macca ailleti de7ana mala koyikko, ne yuushuwan de7iya kawotet-tatuppe shamma.

45 Qassi ne biittan de7iya betetuppenne ne biittan de7ishin yelettida eta so asaappe shammanau danddayaasa; eti neeyyo aqo gidona.

46 Neeppe guyyiyan ne naati eta merinau laattana mala, ne naatuyyo imma. Neeni etappe ubba wodekka aille shammanau danddayaasa; shin ne isha gidiya Israa7eela asa meqettaa iitada haaroppa.

47-48 “Ne matan de7iya imatta woikko bete asi duretin, qassi a matan de7iya ne ishai hiyyeesidi, he ne matan de7iya imattaassi woikko betiyaassi woi imatta bitaniyaa zariyaappe issuwaassi bana baizzikko, i baizetti simmin a wozanau danddayettees; a ishanttuppe issoi a wozo.

49 Woi a aawaa ishai, woi a aawaa ishaa na7ai a wozo; woi a yaraappe ayyo mata dabbo gidiya asi a wozo; woi qassi i ba huuphiyau duretikko i bana wozo.

⁵⁰ I bana shammida bitaniyaara issippe gididi, i bana baizzido laittaappe doommidi Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin de7iya laittaa qoodo; a birshshissiya waagai he laittaa qoodaa keena gido. I bana shammidaagaara gam77ido wodiyya waagai issi asi keraa oottidi demmiyo miishsha lagge gido.

⁵¹ Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaau biron daro laittai attidabaa gidikko, ba baizettido waagaappe he laittaa qoodan bana woziyoo waagaa qanxxo.

⁵² Qassi Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaau attida laittai guutta gidikko, bana shammidaagaara issippe qoodidi, he laittaa qoodan bana woziyoo waagaa qanxxo.

⁵³ I laittan laittan kera oottiya asadan bana shammidaagaara de7oppe attin, intte xeelliiddi Israa7eela asa gidiya bitaniyaa meqettaa iitidi haaroppite.

⁵⁴ “‘SHin i hegaa mala ogiyan wozettana xayikko, Ishatamantto Laittaa Baalai gakkiyo wode inne a naati aillettetaappe kiyona.

⁵⁵ Aissi giikko, Israa7eela asai ta aillettattennee! Taani Gibxxe biittaappe kessido ta ailleta. Taani, GODAI, intte Xoossaa’ yaaga” yaagiis.

26

Azazettin Beettiya Anjuwaa

¹ GODAI hagaadan yaagees; “Intte etayyo goinnanau eeqata medhdhoppite; qassi hawulttiyaa, masettida misiliyaa woikko masettida shuchchaa essoppite. Taani, GODAI, intte Xoossaa.

² Ta Sambbatata naagite; ta Dunkkaaniyaa bonchchite. Taani GODAA.

³ “Intte ta higgiyan biikko, ta azazotakka naagikkonne oottikko,

⁴ taani intteyyo iraa wodiyana bukissana; biit-taikka kattaa darissidi mokkana; dembbaa mit-tatikka aifiyaa aifana.

⁵ Intte kattaa qoxxiyo wodiyappa biidi woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkanaashin kattaa qoxxana; qassi woiniyaa aifiyaa maxoikka biidi kattaa zeriyo wodee gakkanaashin wurennna. Intte kallana gakkanaashin qumaa maana; qassi intte intte biittankka saruwan de7ana.

⁶ “Taani biittau sarotettsaa immana; ooninne yashissennan intte xiskkana. Iita do7ata taani biittaappa xaissana; intte biittan naa77antto olai denddenna.

⁷ Intte morkketa intte yedettana; yedettin intte sinttan eti bisuwan haiqqana.

⁸ Intteppe ichchashai xeetaa yedettana; qassi xeetai tammu sha7aa yedettana. Intte morkketi intte sinttan bisuwan haiqqana.

⁹ “Taani ta sinttaa inttekko zaarana; zaarada inttenu aifissana; inttenu darissana. Qassi taani ta maachchaa inttenuara minttana.

¹⁰ Intte shaachcha kattaa maana; qassi ha laitta kattaa wottanau, shaachcha kattaa diggidi so-huwaa kessana.

¹¹ Taani ta de7iyo sohuwaa intte giddon oot-tana; taani inttenu shenetikke.

¹² Taani intte gidduwan hemettana; qassi intte Xoossaa gidana; inttekka ta asa gidana.

13 Intte Gibxxetuyyo aille gidennaadan, Gibxxe biittaappe inttena kessidaagee taani GODAI intte Xoossaa. Taani intte ailletettaa qambbaraa menttaas; qassi inttekka xoqqu giidi hemettanaadan oottaas.

Azazettennan Ixxin Gakkiya Qixaatiyaa

14 “SHin intte taani giyoobaa siyennan ixxikkonne, ha azazota ubbaakka oottennan ixxikko,

15 ta wogaa intte karikko, qassi ta azazota ubbaa oottennan ixxidi, ta maachchaa kanttanau intte ta higgiyaa shenetikko,

16 he wode taani intte bolli hagaa oottana: Intte akekennan de7ishin yashshaa, gilqqatet-taa, intte aifiyaa jallettiyaanne inttena keehippe harggissiya mishuwaa intte bolli ehaana. Intte zerettaa zerana; shin i hada; aissi giikko, hegaa intte morkketi maana.

17 Taani ta som77uwaa intte bolli tukkana; intte morkketu sinttan intte kunddana; inttena ixxiyaageeti inttena haarana; qassi ooninne yedettennan intte baqtana.

18 “Hagaa ubbaa oottinkka intte tana siyennan ixxikko, taani intte nagaraa gishshau intte qixaatiyaa laappun dakko gujana.

19 Intte wolqqaa otoruwaa taani menttana; saluwaa birata mala oottana; intte biittaakka nahaasiyaa giyo birataa mala oottana.

20 Intte wolqqai hadasan wurana; aissi giikko, intte biittai kattaa mokkenna; biittan de7iya mitatikka aifiyaa aifokkona.

21 “Intte taayyo ixxis giikkonne taani giyoobaakka siyennan ixxikko, intte nagaraa

keena laappun dakko boshaa taani intte bollan
ehaana.

²² Taani intte bolli bazzo do7ata yeddana; eti
intte naata bonqvana; intte meheta xaissana;
intte qoodaakka guuttana; hegaa gaasawan intte
hemettiyo ogee bazzo gidana.

²³ “Ha ubba qixaatiyankka intte taakko sim-
mennan ixxis giidi biikko,

²⁴ he wode tankka intteyyo ixxis gaana; qassi
intte nagaraa gishshau taani ta huuphen inttena
laappun dakkuwaa qaxxayana.

²⁵ Ta maachchaa menttido haluwaa kiyiya
bisuwaa taani intte bolli ehaana; intte intte
katamatun shiiqikkokka, taani intte bollan
boshaa yeddana. Qassi inttekka intte morkketu
kushiyan aadhhdhidi imettana.

²⁶ Intte kattaa taani xaissiyo wode, tammu
maccaasati issi bashiyan oittaa uukkana;
hegaakka meezaanan likkidi shaakkana; intte
hegaa maana, shin kallekketa.

²⁷ “Ha ubbankka intte taani giyoobaa siyennan
ixxis giidi biikko,

²⁸ he wode tankka intte bolli hanqquwan dend-
dana; intte nagaraa gishshau taani ta huuphen
inttena laappun dakkuwaa qaxxayana.

²⁹ Intte intte attuma naatunne intte macca
naatu ashuwaa maana.

³⁰ Intte goinniyo xoqqa sohota taani kolana;
intte ixaanaa yarshshiyo sohuwaakka xaissana.
Taani intte ahaa intte eeqatu ahaa bollan olana;
taani inttena mule shenetana.

³¹ Taani intte katamata baisa oottana; intte
goinniyo sohotakka kolerettana; intte sawiya

yarshshuwaakka singgikke.

³² “Taani intte biittaa xaissana; yaatobare he intte biittan yiidi uttiya morkketikka hegan garamettana.

³³ Taani inttenu kawotettatu giddon laalana; intte bollankka ta bisuwaa shoddana. Intte biittai bayana; intte katamatikka balsa gidana.

³⁴ He intte intte morkketu biittan de7iyo wode, balsa gididi coo de7iya intte biittai ba Sambbatata bonchchiiddi ufaittana. He wode intte biittai shemppananne ba Sambbatata bonchchiiddi ufaittana.

³⁵ Intte he biittan de7ido wodiyan ubban intte Sambbatatun demmibeenna shemppuwaa ha77i bayidi coo de7iyo wodiyan demmana.

³⁶ “Intte intte morkketu biittan de7iyo wode, intteppe shaahettidi, guyye attidi de7iyaageetu wozanan taani yashshaa yeddana; carkkoi qaattiyo bonccuwaa cenggurssai eta shabbirana; eti bisuwaappe baqatiyaabaadan baqatana; qassi eta ooninne yedettennan eti kunddana.

³⁷ Inttenu yedettiyaabi bainnan de7ishin, intte olaappe baqatiyaabaadan issoi issuwaara xubettana; qassi intte intte morkketu sinttan eqqanaukka intteyyo aiba wolqqinne de7enna.

³⁸ Intte kawotettatu giddon bayana; intte morkketu biittaikka inttenu mitti aggana.

³⁹ Intteppe shaahettidi intte morkketu biittan attidaageeti bantta nagaraa gaasuwaaninne bantta aawatu nagaraa gaasuwani gilqqana.

⁴⁰⁻⁴² “SHin eti taani etau ixxis gaanaadaaninne eta morkketu biittau eta yeddanaadan oottida bantta nagaraa, bantta maizza aawatu nagaraa,

eti tana cimmido cimuwaanne eti taayyo ixxis giidoogaa paaxikko, hegan qassi eta azazettenna wozanaikka ziqqi giikkonne eti bantta nagaraa qixaatiyaa ekkikko, he wode taani Yaaqoobaara maacettido ta maachchaa hassayana; qassi Yisaqaaranne Abrahaamaara maacettido ta maachchaa hassayana; biittaakka hassayana.

⁴³ Eti xayiichchin, eta biittai balsa attana; he eti xayin balsa gididi coo de7iyo wodiyen biittai ba Sambbatata bonchchiiddi ufaittana. Eti ta azazuwaa karido gishshaunne eta shemppoiikka ta wogaa shenetido gishshau, eti bantta nagaraa qixaatiyaa ekkana.

⁴⁴ “Gidikkonne eti bantta morkketu biittan de7iyo wode, eti muleera xayana gakkanaashin-inne etaara de7iya ta maachchaakka kanttana gakkanaashin, taani eta olikke; qassi shenetikke. Taani, GODAI, eta Xoossaa.

⁴⁵ Taani eta Xoossaa gidanau, kawotettati xeellishin, Gibxxe biittaappe kessido eta maizza aawatuura taani maacettido maachchaa eta gishshau hassayana. Taani GODAA.

⁴⁶ “GODAI Siinaa Deriyaa bollan Muuse baggaara baappenne Israa7eela asaappe gidduwan wottido wogati, azazotinne higgeti hageeta” yaagiis.

27

GODAASSI Immiyoobaa SHiishshiyo Wogaa

¹⁻² GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Israa7eela asaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Issi asi GODAAYYO asa immanau shiiqikko, neeni

gammatiyoogaadan he asa gishshaa miishshaa qanxxo.

³ Hegeenne laatamu laittappe biidi usuppus tammu laitta gakkanaau de7iya attumaagau usuppus xeetu giraame deexxiya xaqara biraan qanxxo.

⁴ Macca asa gidikko qassi hasttamu xaqara biraan qanxxo.

⁵ Qassi ichchashu laittappe biidi laatamu laitta gakkanaau de7iya attumaagau laatamu xaqara biraanne maccaarissi tammu xaqara biraan qanxxo.

⁶ Qassikka issi aginaappe biidi ichchashu laitta gakkanaau de7iya attumaagau ichchashu xaqara biraanne maccaarissi heezzu xaqara biraan qanxxo.

⁷ Hegaadankka qassi usuppus tammu laittanne hegaappe bollaara de7iya attumaagau tammanne ichchashu xaqara biraanne maccaarissi tammu xaqara biraan qanxxo.

⁸ Qassi shiiqettida bitanee neeni gammatidoogaa qanxxanau danddayenna daro manqqa gidikko, i ba shiiquwaa gattanau immido asa ehiidi qeesiyaa sinttan esso; essobare shiiqettida bitanee qanxxanau danddayiyoogaa keenaa oppidi qeesee gammato.

⁹ “I shiiqettidoo mehee GODAASSI yarshshanau haniya mehe gidikko, hegaa mala mehee ubbai GODAASSI geeshsha.

¹⁰ I he mehiyaa gishshaa hara mehiyaa immoppo; woi a hara mehiyaa laammoppo. Lo77uwaa iitaara woi qassi iitaakka lo77uwaara laammoppo. SHin i laammikko, kiro meheenne laamiyaa immido meheenne naa77aikka

geeshsha.

¹¹ I shiiqettido mehee GODAASSI yarshsho oottidi shiishshanau geeshsha gidenna mehe gidikko, he bitanee he mehiyaa qeesiyaa sintti echo.

¹² Lo77o gidin iita gidin, qeesee he mehiyaa gammato; yaatobare qeesee gammatidoogee a waaga gido.

¹³ SHin he mehiyaa godai a zaaridi wozanau koyikko, he mehiyaa waagaa bolli xeetaappe laatamu kushiyaa gujjo.

¹⁴ “Issi asi ba keetcaa geeshsha gidanaadan GODAASSI dummayikko, lo77o gidin iita gidin, qeesee he keetcaa gammato. Yaatobare qeesee gammatidoogaadan a waagai hegaadankka gido.

¹⁵ Qassi ba keetcaa GODAASSI geeshsha ootti dummayida asi zaarettidi wozanau koyikko, he keetcaa waagaa bollan xeetaappe laatamu kushiyaa gujjo; yaatobare keettai assa gidees.

¹⁶ “Issi asi ba laata gadiyaappe shaakkidi geeshsha ootti GODAASSI dummayikko, he gadiyaa waagai an zeriyo zerettan gammatetto. Hegeenne laatamu kilo giraame banggaa zeriyo keena shooqa gidikko, tammu xaqara biraan qanxxo.

¹⁷ I ba gadiyaa Ishatamantto Laittaa Baalaappe doommidi geeshsha ootti GODAASSI dummayikko, he gadiyau kumetta waagaa qanxxo.

¹⁸ SHin i ba gadiyaa Ishatamantto Laittaa Baalai aadhdhi simmin geeshsha ootti GODAASSI dummayikko, kaallidi de7iya Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin de7iya wodiyaa

qeesee qoodo; yaatobare a kumetta waagaappe wodhdhees.

¹⁹ He gadiyaa geeshsha ootti GODAASSI dummayida asi zaaretti wozanau koyikko, i gammattido miishshaa bolli xeetaappe laatamu kushiyyaa gujjo; yaatobare gadee simmidi abaa gidees.

²⁰ SHin i gadiyaa zaarettidi, wozanaappe kasetidi hara asau baizzikko, he gadiyaa wozanau danddayenna.

²¹ Ishatamantto Laittaa Baalai gakkin gadee yedettiyo wode, he gadee naa77antto guyye ekkennabaadan GODAASSI geeshsha gidees. He gadee qeesetu gade gidees.

²² “Issi asi hara asappe shammido gadiyaa geeshsha ootti GODAASSI dummayanau koyikko,

²³ kaalliya Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin de7iya waagaa qeesee gammato; gammatobare bitanee he gallassikka he gimmitiyaa qanxxo; qanxxobare he miishshai GODAASSI dummatida miishsha gidana.

²⁴ Ishatamantto Laittaa Baalai gakkiyo wode, he gadee kiro laatan ekkidi baizzida bitaniyaassi simmees.

²⁵ “A waagai Xoossaa Dunkkaaniyan eriyo meezaanan gammatettees.

²⁶ “SHin ooninne baira yelettida mehe GODAASSI dummayidi shiishshanau danddayenna; aissi giikko, i kasekka GODAABAA. Miizza mara gidin woi dorssa mara gidinkka i GODAABAA.

²⁷ He marai geeshsha gidana xayikko, ne gammatido waagaa bolli xeetaappe laatamu kushiyyaa gujjidi a godai zaarettidi wozo. I wozana xayikko, ne gammatido waagan hara asau baizetto.

²⁸ “ ‘Issi asi babaappe GODAASSI dummayidi immidobai aiba gidikkokka, asa gidin mehe gidin, woi a laatan gakkida gade gidinkka, baizetten-nanne wozettenna. Dummayidobai ubbabi GODAASSI ubbaappe aadhhdida geeshsha.

²⁹ Asaa giddoppe shaahettidi xayanaadan imet-tida asi wozettoppo; he asi haiqqa.

³⁰ “ ‘Biittaa asiratai ubbai biittaappe mokkida katta gidin woi mitta aife gidinkka GODAASSA. Hegee GODAASSI geeshsha.

³¹ Issi asi ba asirataa wozanau koyikko, a waaga-a bollan xeetaappe laatamu kushiyaa gujjo.

³² Miizzaa gidin, dorssaa gidin, woi deeshshaa gidinkka, tammaappe issoi GODAASSA; meheta qoodi qoodidi aattiyo wode tammantti GODAASSI geeshsha.

³³ Tammantta mehiyaa iita gidin lo77o gidinkka dooroppo; woi a haraara laammoppo. Laammikkonne koiroogeenne laamiyaa immidoogeenne naa77aikka GODAASSI geeshsha gidoosonappe attin, zaaridi wozanau danddayenna’ yaaga” yaagiis.

³⁴ Siinaa Deriyaa bollan GODAI Muuse baggaara Israa7eela asaa azazido azazoti hageeta.

Wolaytta Bible

Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia

copyright © 2004 SIM

® Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793